

Věcný záměr zákona o odpadech

Obsah

(A) Přehled právních předpisů vztahujících se k věcnému záměru	4
(B) Zhodnocení stávající právní úpravy	7
(C) Návrh věcného řešení	8
1. Předmět úpravy	8
2. Působnost zákona	8
3. Odpad, vedlejší produkt a stav, kdy odpad přestává být odpadem	9
4. Další základní pojmy.....	11
5. Základní povinnosti	13
5.1. Obecné povinnosti	13
5.2. Původce odpadu	14
5.3. Oprávněná osoba	15
5.4. Odpadový hospodář.....	16
5.5. Vzorkování odpadu	16
5.6. Zajištění nakládání s odpadem, jehož původce není znám	17
6. Povinnosti při jednotlivých způsobech nakládání s odpadem	17
6.1. Shromažďování odpadu	17
6.2. Skladování odpadu	17
6.3. Sběr odpadu	18
6.4. Úprava odpadu	19
6.5. Využití odpadu	20
6.6. Odstranění odpadu	21
6.7. Obchodování s odpady	25
6.8. Povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu nebo k obchodování s odpady	26
6.9. Zprostředkování nakládání s odpady.....	27
7. Povinnosti při přepravě odpadu.....	27
7.1. Základní povinnosti při přepravě odpadu.....	27
7.2. Povinnosti při přeshraniční přepravě odpadu.....	27
8. Povinnosti při nakládání s vybranými druhy odpadu	31
8.1. Komunální odpad	31
8.2. Biologicky rozložitelný odpad	32
8.3. Nebezpečný odpad	35
8.4. Odpad z výroby oxidu titaničitého	40
8.5. Zařízení obsahující PCB a odpad z perzistentních organických znečišťujících látek.....	40
8.6. Odpad z azbestu	42
8.7. Odpad ze zdravotnictví.....	42
8.8. Odpadní olej	43
8.9. Stavební a demoliční odpad	43
8.10. Odpady s obsahem přírodních radionuklidů	44

9. Evidence a ohlašování odpadu a zařízení a ohlašování obchodování s odpady a zprostředkování nakládání s odpady	44
9.1. Průběžná evidence odpadu	44
9.2. Ohlašování produkce a nakládání s odpadem	44
9.3. Ohlašování zařízení, obchodování s odpady a zprostředkování nakládání s odpady	45
9.4. Povinnosti orgánů veřejné správy	45
9.5. Informační systém odpadového hospodářství	46
10. Ekonomické nástroje	46
10.1. Poplatek za skládkování odpadu	46
11. Plány odpadového hospodářství.....	48
11.1. Plán odpadového hospodářství České republiky.....	48
11.2. Plán odpadového hospodářství kraje	49
11.3. Plán odpadového hospodářství obce	50
12. Výkon veřejné správy a správní delikty	51

(D) Zhodnocení souladu navrhovaného řešení s ústavním pořádkem České republiky **51**

(E) Zhodnocení souladu navrhovaného řešení s právními předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie, obecnými právními zásadami práva Evropské unie a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána **52**

(F) Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhovaného řešení na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí **52**

(G) Zhodnocení dopadů navrhované řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a k ochraně soukromí a osobních údajů..... **53**

A. Přehled právních předpisů vztahujících se k věcnému záměru

a) Zákony

- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 282/1991 Sb. o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění zákona č. 409/2010 Sb.
- zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů

- zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a
- o zákon 66/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 252/2012 Sb., kontrolní řád
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 18/1997 Sb. o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

b) Prováděcí právní předpisy

- nařízení vlády č. 352/2014 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky na období 2015-2024
- vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s polychlorovanými bifenyly, polychlorovanými terfenyly, monometyltetrachlordifenylmetanem, monometyldichlordifenylmetanem, monometyldibromdifenylmetanem a veškerými směsmi obsahujícími kteroukoliv z těchto látek v koncentraci větší než 50 mg/kg (o nakládání s PCB)
- vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady)
- vyhláška č. 374/2008 Sb., o přepravě odpadů a o změně vyhlášky č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů)
- nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve

- znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče

c) Právní předpisy Evropské unie

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic

Nařízení Rady č. 333/2011/EU, kterým se stanoví kritéria vymezující, kdy určité typy kovového šrotu přestávají být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES

Nařízení Komise č. 1179/2012/EU, kterým se stanoví kritéria vymezující, kdy skleněné střepy přestávají být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES

Nařízení Komise č. 7152013//EU, kterým se stanoví kritéria vymezující, kdy měděný šrot přestává být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES

Směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (přepřacování)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o zrušení směrnice 91/157/EHS

Nařízení Komise č. 1103/2010/EU, kterým se stanoví pravidla podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES týkající se označování kapacity přenosných sekundárních (schopných opětovného nabití) a automobilových baterií a akumulátorů

Směrnice Rady 86/278/EHS o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 850/2004/ES o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS

Rozhodnutí Komise 2011/753/EU, kterým se zavádí pravidla a metody výpočtu pro ověření dodržování cílů stanovených v čl. 11 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES

Rozhodnutí Komise 2000/532/ES, kterým se nahrazuje rozhodnutí 94/3/ES, kterým se stanoví seznam odpadů podle čl. 1 písm. a) směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech, a rozhodnutí Rady 94/904/ES, kterým se stanoví seznam nebezpečných odpadů ve smyslu čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1907/2006/ES o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES

Směrnice Rady 87/217/EHS o předcházení a snižování znečištění životního prostředí azbestem

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (kodifikované znění)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1013/2006/ES o přepravě odpadů

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1069/2009/ES o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002 (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1272/2008/ES o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006

Nařízení Komise č. 1357/2014/EU, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic

B. Zhodnocení stávající právní úpravy

Platný zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) je předpisem, kterým se řídí odpadové hospodářství v České republice již třináct let. Za dobu své existence byl zákon mnohokrát novelizován, a to zejména z důvodu potřeby transpozice příslušných směrnic Evropské unie.

Základním evropským předpisem, ze kterého právní úprava nakládání s odpady vychází, je směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (dále jen „rámcová směrnice“). Tato rámcová směrnice byla transponována novelou zákona o odpadech (zákon č. 154/2010 Sb.). Věcný záměr také zapracovává připomínky, které Evropská komise vznesla ke způsobu provedení některých ustanovení rámcové směrnice.

Oblast odpadového hospodářství je upravena také celou řadou dalších evropských předpisů, které často mezi sebou nejsou plně v souladu, ale musely být postupně do českého právního řádu implementovány. Zákon se tak postupem času stal značně komplikovaným a nepřehledným. Mimo jiné i z těchto důvodů je vhodné vytvořit novou právní úpravu, která tu platnou v celém rozsahu nahradí. Takové řešení přináší i možnost provést změny koncepčního charakteru, které v rámci jednotlivých dílčích novel nebylo vhodné a v některých případech ani možné provést. Nová právní úprava současně reflektuje vývoj odpadového hospodářství České republiky a jeho praktické potřeby. Proto se v některých oblastech zavádějí ustanovení zcela nová a navrhují se určité odchylky od současné právní úpravy. Jedná se například o koncepčně zcela novou úpravu obchodování s odpady jako samostatného způsobu nakládání s odpady (bod 6.7), úpravu sběru odpadů pomocí mobilních zařízení (bod 6.3), který bude nově možný pouze jako součást činnosti stacionárních zařízení nebo jako přeprava odpadů, úpravu poplatku za komunální odpad (bod 8.1.2), která bude nově obsažena pouze v jednom

právním předpisu, nebo o úpravu poplatku za ukládání odpadu na skládku (bod 10.1), jejímž hlavním cílem je ekonomické znevýhodnění skládkování. Naopak tam, kde se stávající úprava osvědčila a v praxi je bez problémů aplikována a není v rozporu s evropskou legislativou, z ní navrhovaná úprava vychází.

Z důvodů výše uvedených a také v reakci na připomínky a požadavky dotčených subjektů nebude již oblast odpadového hospodářství komplexně upravena jedním právním předpisem, ale bude rozdělena, a to na zákon o odpadech a zákon o výrobcích s ukončenou životností. Důvodem pro vytvoření dvou samostatných předpisů není jen snaha o zpřehlednění právní úpravy, ale také důvody praktické. Evropské směrnice týkající se výrobců s ukončenou životností jsou velmi často novelizovány a pro provedení jejich transpozice vždy musí být novelizován celý zákon o odpadech, ačkoliv se změny týkají pouze části zákona upravující vybrané výrobky.

Významným důvodem pro zpracování nového zákona o odpadech je i skutečnost, že platný zákon z roku 2001 již nevyhovuje současným legislativně-technickým požadavkům. Například obsahuje řadu ustanovení nenormativní povahy a část zákona upravující správní delikty neodpovídá požadavkům stanoveným Ministerstvem vnitra.

Při přípravě věcného záměru zákona byly zohledněny Rozšířené teze rozvoje odpadového hospodářství v ČR, schválené usnesením vlády ze dne 25. srpna 2010 č. 604. Tyto teze byly výsledkem dohody klíčových zástupců oblasti odpadového hospodářství. Ve věcném záměru bylo přihlédnuto i k aktualizované Strategii rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR z května roku 2011, která byla zpracována Svazem měst a obcí ČR a Asociací krajů ČR a komplexně řeší odpadové hospodářství z pohledu obcí a krajů. Příprava věcného záměru byl koordinována s přípravou nového Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 - 2024.

Z věcného hlediska je hlavním záměrem nové právní úpravy vytvořit podmínky, které umožní naplnit požadavky evropských právních předpisů, zejména pokud jde o dodržování hierarchie nakládání s odpady stanovené rámcovou směrnicí.

Na nový zákon o odpadech budou navazovat i nové prováděcí předpisy (vyhlášky), které nahradí vyhlášky stávající.

C. Návrh věcného řešení

1. Předmět úpravy

Účelem nového zákona o odpadech je komplexně upravit problematiku odpadového hospodářství počínaje předcházením vzniku odpadu přes různé způsoby nakládání s ním po pravidla jeho konečného zpracování, a to s ohledem na prosazení hierarchie nakládání s odpady a při zajištění co nejvyšší míry ochrany životního prostředí a zdraví za současné sociální únosnosti a ekonomické udržitelnosti. Upravují se i práva a povinnosti osob při nakládání s odpady a působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

2. Působnost zákona

V souladu s čl. 2 rámcové směrnice se zákon o odpadech nevztahuje na věci, které sice mohou naplnit definici pojmu „odpad“, ale nakládání s nimi je plně upraveno jinými právními předpisy, na něž se odkazuje, takže pravidla a povinnosti stanovené zákonem o odpadech se

na ně vůbec nevztahují. Konkrétně jde o:

- emise látek znečišťujících ovzduší (zákon o ochraně ovzduší),
- radioaktivní odpady (atomový zákon),
- vyřazené výbušniny (zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě) a střelivo (zákon o zbraních),
- mrtvá těla zvířat, která uhynula jiným způsobem než porážkou (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu, veterinární zákon),
- exkrementy, sláma a jiné přírodní látky ze zemědělské výroby nebo lesnictví, které nevykazují žádnou z nebezpečných vlastností uvedených v příloze k zákonu a které se využívají v zemědělství a lesnictví v souladu se zákonem o hnojivech nebo k výrobě energie prostřednictvím postupů nebo metod, které nepoškozují životní prostředí ani neohrožují zdraví.

Další skupina věcí je vyňata z působnosti zákona o odpadech v tom rozsahu, v jakém se na ně vztahují jiné právní předpisy. Zákon o odpadech se tedy uplatní pouze v případě, že jiný zákon nestanoví jinak, nebo že na ustanovení zákona o odpadech přímo odkáže. Jde o:

- odpadní vody (vodní zákon, zákon o vodovodech a kanalizacích),
- těžební odpad (zákon o nakládání s těžebním odpadem),
- nepoužitelná léčiva a návykové látky (zákon o léčivech, zákon o návykových látkách),
- vedlejší produkty živočišného původu (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu, veterinární zákon); tato výjimka se nevztahuje na vedlejší produkty živočišného původu, které jsou určeny ke spalování, skládkování nebo využití v zařízení na výrobu bioplynu nebo kompostování,
- vybrané výrobky (zákon o výrobcích s ukončenou životností).

Zákon o odpadech se dále v souladu s čl. 2 rámcové směrnice nevztahuje na:

- nekontaminovanou zeminu a jiný přírodní materiál vytěžený během stavebních činností, pokud je zajištěno, že materiál bude použit ve svém přirozeném stavu pro účely stavby na místě, na kterém byl vytěžen,
- sedimenty přemísťované v rámci povrchových vod za účelem správy vod a vodních cest nebo předcházení povodním nebo zmírnění účinku povodní a období sucha a rekultivace půdy, pokud nemají některou z nebezpečných vlastností uvedených v příloze zákona,
- půdu (in situ) včetně nevytěžené kontaminované zeminy a budov trvale spojených s půdou.

3. Odpad, vedlejší produkt a stav, kdy odpad přestává být odpadem

Odpad bude v zákoně o odpadech definován buď jako věc nebo jiným způsobem tak, aby rozsah pojmu odpad zůstal stejný jako v platné právní úpravě a přitom se přihlédlo k úpravě pojmu "věc" v novém občanském zákoníku.

Osoba má povinnost zbavit se movité věci, jestliže ji nepoužívá k původnímu účelu a věc ohrožuje životní prostředí nebo byla vyřazena na základě jiného právního předpisu (např. zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů).

Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) může vyhláškou stanovit kritéria, kdy se použité zboží považuje za odpad.

V souladu s jedním z hlavních cílů rámcové směrnice je nutné přesněji vymezit pojem odpad,

a to stanovením podmínek a pravidel pro situace, kdy se věc odpadem nestává a kdy movitá věc, která naplnila definici pojmu odpad, může přestat být odpadem.

V souladu s čl. 5 rámcové směrnice se movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, nestává odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud splňuje následující podmínky:

- věc vzniká jako nedílná součást výroby,
- její další využití je zajištěno,
- její další využití je možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe, a
- její další využití je v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo zdraví (např. zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách atd.).

V souladu s čl. 6 rámcové směrnice může odpad, který byl předmětem některého ze způsobů využití, vymezený vyhláškou nebo přímo použitelným předpisem Evropské unie v okamžiku předání provozovatelem zařízení na využití odpadu další osobě přestat být odpadem, pokud splňuje požadavky vyhlášky nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie a zároveň:

- věc splňuje další technické požadavky pro konkrétní účely stanovené jinými právními předpisy nebo normami použitelnými na výrobky,
- využití věci je v souladu s jinými právními předpisy a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo zdraví (např. zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách).

V případě, že jsou odpady vymezeny vyhláškou nebo přímo použitelným předpisem Evropské unie se splnění prvních dvou podmínek čl. 6 rámcové směrnice předpokládá.

Rovněž v souladu s čl. 6 rámcové směrnice bude existovat další možnost pro to, aby mohl odpad přestat být odpadem, v případě, že pro tento odpad nejsou stanovena doplňující kritéria. V takovém případě může odpad, který byl předmětem některého ze způsobů využití, v okamžiku předání provozovatelem zařízení na využití odpadu další osobě přestat být odpadem na základě povolení krajského úřadu. Povolení krajského úřadu je součástí povolení k provozu zařízení k využití odpadu podle bodu 6.8.

V žádosti o vydání povolení musí provozovatel zařízení prokázat splnění následujících podmínek:

- věc se běžně využívá ke konkrétním účelům,
- pro věc existuje trh nebo poptávka,
- věc splňuje technické požadavky pro konkrétní účely stanovené jinými právními předpisy nebo normami použitelnými na výrobky,
- využití věci je v souladu s jinými právními předpisy a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo zdraví (např. zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách),

Krajský úřad si před vydáním rozhodnutí v této věci vyžádá závazné stanovisko České inspekce životního prostředí (dále jen „inspekce“), krajské hygienické stanice a Ministerstva

průmyslu a obchodu, které mu své stanovisko zašlou do 30 dnů. Do doby doručení stanovisek krajský úřad řízení přeruší. Tím bude zajištěno, že bude zohledněna ochrana životního prostředí, ochrana zdraví a podmínky pro nakládání s výrobky nebo surovinami. V případě, že bylo pro stejný odpadový tok, stejnou technologii zpracování a stejné použití výstupu vydáno povolení, žadatel toto v žádosti prokáže a krajský úřad nezjistí opak, nebude žádat o závazné stanovisko inspekce, krajské hygienické stanice a Ministerstva průmyslu a obchodu a povolení vydá.

Ministerstvo bude jednotlivá rozhodnutí krajských úřadů reportovat v souladu s čl. 6 rámcové směrnice Evropské komisi.

V obou výše uvedených případech osoba, která odpad od provozovatele přebírá, s ním již nenakládá jako s odpadem.

Splnění podmínek, za nichž mohl odpad přestat být odpadem, bude na vyžádání kontrolního orgánu povinna doložit osoba, která odpad vyřadila z evidence odpadu.

V pochybnostech, zda movitá věc je odpadem či nikoliv, rozhoduje krajský úřad, a to na žádost vlastníka této movité věci nebo z moci úřední. Tím není dotčeno ustanovení nařízení o přeshraniční přepravě odpadů o závaznosti přísnější klasifikace.

Kontrolní pravomoc v otázce splnění podmínek pro uznání věci za vedlejší produkt a v otázce splnění podmínek pro uznání, že odpad přestal být odpadem, má inspekce a příslušný krajský úřad. Tím není dotčena pravomoc ministerstva v rámci přeshraniční přepravy odpadů.

Výše uvedené povinnosti se nevztahují na odpady, které přestávají být odpadem v okamžiku zpracování do výrobku v zařízení, které využívá odpady náhradou za primární suroviny v souladu s bodem 6.5.

Ministerstvo může stanovit vyhláškou kritéria upřesňující, kdy movitá věc může být považována za vedlejší produkt a nikoli odpad. Vyhláška bude zpracována ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu.

Vyhláška vymezí, které odpady mohou přestat být odpadem, stanoví kritéria a podmínky upřesňující, kdy odpad přestává být odpadem. Vyhláška bude zpracována ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu.

4. Další základní pojmy

Základní pojmy jsou definovány tak, aby byly v souladu s jím odpovídajícími pojmy uvedenými v evropských předpisech, a zároveň nebyl nad nutnou míru narušen význam, v jakém byly tyto pojmy dlouhodobě v českých právních předpisech používány a v praxi chápány.

Odpadovým hospodářstvím se rozumí činnost zaměřená na nakládání s odpadem, na následnou péči o místo, kde je odpad trvale uložen, zprostředkování nakládání s odpady a kontrola těchto činností.

Předcházením vzniku odpadu se rozumí opatření přijatá předtím, než se věc stane odpadem, která omezují nepříznivé dopady vzniklého odpadu na životní prostředí a zdraví, omezují obsah škodlivých látek v materiálech a výrobcích a omezují množství odpadu, a to i prostřednictvím opětovného použití výrobků nebo jejich částí k původnímu účelu, nebo prodloužením životnosti výrobků.

Nakládáním s odpadem se rozumí soustředování, shromažďování, skladování, sběr, úprava odpadu, využití odpadu, odstranění odpadu, obchodování s odpadem a přeprava odpadu.

Zpracováním odpadu se rozumí využití odpadu nebo odstranění odpadu zahrnující i úpravu před jeho využitím nebo odstraněním.

Komunálním odpadem se rozumí odpad z domácností a odpad podobné povahy a složení, který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů.

Biologickým odpadem se rozumí biologicky rozložitelný odpad ze zahrad a veřejné zeleně, potravinářský a kuchyňský odpad z domácností, restaurací, stravovacích nebo maloobchodních zařízení a srovnatelný odpad ze zařízení potravinářského průmyslu.

Biologickým odpadem rostlinného původu se rozumí biologický odpad, který neobsahuje, ani nepřišel do kontaktu s biologickým odpadem živočišného původu nebo s vedlejšími produkty živočišného původu.

Biologicky rozložitelným odpadem se rozumí odpad, který podléhá aerobnímu nebo anaerobnímu rozkladu.

Biologicky rozložitelným komunálním odpadem se rozumí biologicky rozložitelný odpad obsažený v komunálním odpadu.

Původcem odpadu se rozumí každý, při jehož činnosti vzniká odpad, nebo právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která provádí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadu. Dále je původcem odpadů obec od okamžiku, kdy fyzická osoba, právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání zapojená do systému nakládání s komunálním odpadem odloží odpad na místě obcí k tomuto účelu určeném.

Opětovným použitím se rozumí postupy, kterými jsou výrobky nebo jejich části, které nejsou odpadem, znovu použity ke stejnému účelu, ke kterému byly původně určeny.

Úpravou odpadu se rozumí každá činnost, která vede ke změně chemických, biologických nebo fyzikálních vlastností odpadů, včetně jejich třídění, za účelem snížení jejich objemu, snížení jejich nebezpečných vlastností, nebo umožnění nebo usnadnění jejich dopravy, využití nebo odstranění.

Materiálovým využitím odpadu se rozumí způsob využití odpadů zahrnující recyklaci a další způsoby využití odpadů jako materiálu k původnímu nebo jiným účelům, s výjimkou získání energie.

Energetickým využitím odpadu se rozumí použití odpadu způsobem obdobným jako palivo za účelem využití jeho energetického obsahu nebo jiným způsobem k výrobě energie.

Recyklací odpadu se rozumí způsob využití odpadu, jímž je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky, ať pro původní nebo pro jiné účely. Zahrnuje přepracování organických materiálů, ale nezahrnuje energetické využití a přepracování na materiály, které mají být použity jako palivo nebo jako zásypový materiál.

Přípravou k opětovnému použití se rozumí způsob využití odpadů zahrnující kontrolu, čištění nebo opravu, která zaručí, že je výrobky nebo jejich části možné bez dalšího zpracování opětovně používat.

Soustředováním odpadu se rozumí soustředění odpadu pro účely předání do zařízení na zpracování odpadu, včetně prvotního třídění podle druhů a kategorií a krátkodobého uložení odpadu.

Odděleným soustředováním odpadu se rozumí soustředování odpadů, kdy jsou jednotlivé

odpady odděleny podle druhu, kategorie a materiálů odpadu s cílem usnadnit následující zpracování.

Shromažďováním odpadu se rozumí soustředování odpadu do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku, pokud uložení odpadu v místě shromažďování nepřesáhne dobu 1 roku.

Sběrem odpadu se rozumí soustředování odpadů právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnými k podnikání od jiných subjektů, pokud uložení odpadu v zařízení ke sběru odpadů nepřesáhne dobu 6 měsíců.

Skladováním odpadu se rozumí uložení odpadů v zařízení k tomu určeném nejvýše po dobu 1 roku před jejich odstraněním; tento způsob je považován za nakládání formou odstraňování pod kódem nakládání D15, nebo nejvýše po dobu 3 let před jejich využitím; tento způsob skladování odpadu je považován za využívání odpadů pod kódem nakládání R13.

Obchodováním s odpady se rozumí nákup a prodej odpadů na vlastní odpovědnost právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání, včetně situace, kdy tyto osoby nemají odpad fyzicky v držení.

Vzorkováním se rozumí soubor činností vedoucích k odběru reprezentativního vzorku dle ČSN EN 14899.

Oprávněnou osobou se rozumí osoba, která má povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu nebo k obchodování s odpady a osoba, která provozuje zařízení k využívání odpadů na základě výjimky podle bodu 6.8 odstavec dva.

5. Základní povinnosti

5.1. Obecné povinnosti

Každý je povinen při své činnosti předcházet vzniku odpadu. S odpadem, jehož vzniku nelze zabránit, musí být nakládáno v souladu s následující hierarchií:

- 1) příprava k opětovnému použití,
- 2) recyklace odpadu,
- 3) jiné využití odpadu, například energetické využití odpadu,
- 4) odstranění odpadu.

Od hierarchie způsobů nakládání s odpady je možno se odchýlit v případě odpadů, u nichž posouzení celkových dopadů životního cyklu zahrnujícího vznik odpadu a nakládání s ním prokáže, že je to vhodné s ohledem na nejlepší celkový výsledek z hlediska ochrany životního prostředí.

Při uplatňování hierarchie se zohlední:

- a) celý životní cyklus výrobků a materiálů zejména s ohledem na snižování vlivu nakládání s odpady na životní prostředí a lidské zdraví,
- b) technická proveditelnost a hospodářská udržitelnost,
- c) ochrana zdrojů surovin, životního prostředí, lidského zdraví a hospodářské a sociální dopady.

Každý je povinen nakládat s odpadem pouze způsobem stanoveným tímto zákonem a jinými právními předpisy vydanými na ochranu životního prostředí a zdraví. Při nakládání s odpadem nesmějí být překročeny limity znečišťování stanovené jinými právními předpisy.

Odpad může být převeden do vlastnictví pouze oprávněné osobě (bod 5.3), a v případě stavebního a demoličního odpadu předávaného fyzickou nepodnikající osobou a komunálního odpadu také obci. Převzít odpad do vlastnictví může pouze oprávněná osoba a v případě komunálního a stavebního a demoličního odpadu také obec.

Toto se nevztahuje na předávání odpadu do škol a školských zařízení v rámci školního sběru.

Nezbytné množství vzorků odpadu k rozborům, zkouškám nebo analýzám pro účely vědy a výzkumu, zjištění přijatelnosti odpadu do zařízení, zařazení odpadu do kategorie, hodnocení nebezpečných vlastností odpadů a dalším rozborům a zkouškám nezbytným pro zajištění nakládání s odpady v souladu s platnými právními předpisy je možné předávat i jiným osobám. Tyto osoby však budou muset při překročení určitého množství přebíraného odpadu vést evidenci a ohlašovat nakládání s odpadem obdobně jako oprávněná osoba.

5.2. Původce odpadu

V souladu s čl. 3 odst. 5 rámcové směrnice bude nově původcem odpadu každý, při jehož činnosti vzniká odpad, tedy i nepodnikající fyzická osoba.

Nepodnikající fyzická osoba bude však považována pouze za prvotního původce odpadu. Není totiž možné, aby nepodnikající fyzické osoby měly všechny povinnosti, které zákon dosud stanovuje původcům odpadu, proto bude rozlišeno, které povinnosti se vztahují na nepodnikající fyzické osoby a které na ostatní původce odpadu.

V případech, kdy odpad vzniká při činnosti prováděné na základě smluvního vztahu podle občanského zákoníku, se považuje za původce odpadu vlastník věci (objednatel), pokud není ve smlouvě uvedeno jinak.

Za původce odpadu se považuje i osoba, která provádí úpravu odpadu nebo jinou činnost, jejímž důsledkem je změna povahy nebo složení tohoto odpadu.

Jedinou povinností původce odpadu, který je nepodnikající fyzickou osobou, je předat odpad stanoveným způsobem na místo určené obcí nebo oprávněné osobě a do okamžiku tohoto předání odpad zabezpečit před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem, včetně úniku nebezpečných složek odpadu. V okamžiku, kdy fyzická osoba předá komunální odpad na místo určené obcí, stává se obec jeho původcem a současně vlastníkem. Ostatní povinnosti dále stanovené pro původce odpadu se vztahují pouze na právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu.

Původce odpadu je povinen zařazovat odpad podle druhů a kategorií (bod 8.3.1) postupem stanoveným v Katalogu odpadů. Nově již nebude v pochybnostech původce zařazovat odpad podle druhu ministerstvo na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Důvodem je zejména snaha o odstranění zbytečné administrativní zátěže obecních úřadů obcí s rozšířenou působností i ministerstva při vzájemném přeposílání žádostí a odpovědí na ně a také nejasnosti v otázce právní povahy aktu zařazení. Původce odpadu bude mít nadále možnost požádat ministerstvo o doporučující stanovisko v této věci a na jeho základě pak odpad zařadit, takže jeho pozice se téměř nezmění.

Původce odpadu je povinen ho zabezpečit před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem, včetně úniku nebezpečných složek odpadu.

Odpad, který sám nevyužije nebo neodstraní v souladu se zákonem, může původce převést do vlastnictví pouze oprávněné osobě.

Původce je povinen spolu s odpadem předat oprávněné osobě informace o odpadu nezbytné pro zjištění, zda je možné s daným odpadem v zařízení nakládat.

V případě odpadu určeného k uložení na skládce odpadů a k využití na povrchu terénu je původce povinen zpracovat základní popis odpadu. Základní popis odpadu může zpracovat i oprávněná osoba, které původce předává odpad, pokud se na tom s původcem odpadu dohodne. V tom případě je původce odpadu povinen jí k tomu poskytnout všechny potřebné informace. Odpovědnost za zpracování základního popisu odpadu má vždy původce odpadu.

Původce odpadu je primárním zpracovatelem základního popisu odpadu proto, že má nejvíce informací o vznikajícím odpadu, a tím i o jeho potenciálních vlastnostech,

V praxi byl doposud základní popis odpadu zpracováván obvykle až samotnými provozovateli skládek odpadů.

Původce odpadu je povinen informace nezbytné pro zjištění, zda je možné v zařízení s odpadem nakládat, případně základní popis odpadu předat oprávněné osobě s každou jednorázovou nebo první z řady opakovaných dodávek odpadu do zařízení.

Původce odpadu je odpovědný za nakládání s ním do doby jeho využití nebo odstranění, pokud toto zajišťuje sám jako oprávněná osoba, nebo do doby jeho předání do zařízení oprávněné osoby nebo do vlastnictví obchodníka s odpady nebo do doby jeho předání do obecního systému nakládání s komunálním odpadem.

Za dopravu odpadu odpovídá dopravce.

Další povinnosti původce odpadu jsou uvedeny v dalších částech věcného záměru.

Na jednotky požární ochrany a další osoby, které jsou jinými právními předpisy (např. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně) určeny k řešení havárií a zdolávání požárů, se při této činnosti nevztahují povinnosti původce odpadu.

Vyhláška stanoví:

- postup zařazování odpadu podle Katalogu odpadů,
- náležitosti základního popisu odpadu a informací, které jsou nezbytné pro zjištění, zda je možné s daným odpadem v zařízení nakládat,
- rozsah informací poskytovaných původcem odpadu ke zpracování základního popisu odpadu.

5.3. Oprávněná osoba

Oprávněnou osobou se rozumí osoba, která má povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití, odstranění odpadu nebo k obchodování s odpady nebo osoba, která provozuje zařízení k využívání odpadů na základě výjimky podle bodu 6.8.1 odstavec dva.

Oprávněná osoba již nezařazuje odpad, který přejímá od původce nebo jiné oprávněné osoby, podle druhů a kategorií. Zařazení odpadu je povinností původce a není možné již provedené zařazení měnit oprávněnou osobou. Tímto opatřením se zabránilo v dosavadní praxi se často vyskytujícímu jevu, kdy oprávněná osoba přijímá odpady zařazené původcem jako odpady, pro jejichž přijetí nemá platný souhlas, avšak při přijetí je eviduje jako odpad jiného katalogového čísla, na které platný souhlas má. Takové přeřazení odpadu je zpětně nepřezkoumatelné, obtížně prokazatelné a komplikuje sledování materiálových toků při předávání odpadů mezi původci a oprávněnými osobami.

Oprávněná osoba zařazuje odpad podle druhů a kategorií pouze v případě, že ho přejímá od původce odpadu, který je fyzickou nepodnikající osobou a v případě, že je sama v postavení původce odpadu.

Oprávněná osoba je povinna zabezpečit odpad před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem.

Oprávněná osoba je povinna předávat odpad jiné oprávněné osobě vždy s informacemi nezbytnými k posouzení, zda je odpad do zařízení možné přijmout, a v případě skládky a využívání odpadů na povrchu terénu se základním popisem odpadu.

Oprávněná osoba je povinna oznámit bez zbytečného odkladu příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a příslušnému krajskému úřadu nepříznivé vlivy nakládání s odpadem na zdraví nebo životní prostředí, které jsou v rozporu s vlivy očekávanými nebo popsány v provozním řádu zařízení, nebo vlivy, které překračují stanovené limitní hodnoty.

Další povinnosti oprávněné osoby jsou uvedeny v dalších částech věcného záměru.

Na jednotky požární ochrany a další osoby, které jsou jinými právními předpisy (např. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně) určeny k řešení havárií a zdolávání požárů, se při této činnosti nevztahují povinnosti oprávněné osoby.

5.4. Odpadový hospodář

Původce odpadu a oprávněná osoba, kteří nakládají s více než 100 t nebezpečného odpadu za rok, jsou povinni zajišťovat odborné nakládání s odpadem prostřednictvím odpadového hospodáře. Tato povinnost se nevztahuje na původce odpadu nebo oprávněnou osobu, která sama splňuje požadavky, které jsou stanoveny pro odpadového hospodáře.

Odpadovým hospodářem může být pouze fyzická osoba, která

- má ukončené vysokoškolské vzdělání a nejméně 3 roky praxe v oboru odpadového hospodářství v posledních 10 letech, nebo
- má ukončené středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 5 let praxe v oboru odpadového hospodářství v posledních 10 letech.

Počet původců odpadu, oprávněných osob a počet provozoven, pro které může jeden odpadový hospodář zároveň vykonávat funkci, nebude omezen.

Pokud dojde k ukončení činnosti odpadového hospodáře, jsou původce odpadu nebo oprávněná osoba povinni zajistit si nového odpadového hospodáře do 30 dnů od ukončení činnosti původního odpadového hospodáře.

5.5. Vzorkování odpadu

Vzorkování odpadu pro účely zjištění přijatelnosti odpadu do zařízení, hodnocení nebezpečných vlastností odpadu, a další zkoušky pro dokladování kvality odpadu pro další nakládání s ním nebo pro zjištění jeho vlastností se provádějí v laboratořích a odborných pracovištích akreditovaných podle technické normy ČSN EN ISO/IEC 17025. Způsobilost laboratoří a odborných pracovišť k provádění zkoušek a testů se vztahuje pouze na metody jmenovitě uvedené v příloze osvědčení o akreditaci pracoviště.

Vzorkování odpadu může provádět nebo řídit a za jeho průběh odpovídá pouze odborně způsobilá fyzická osoba.

Za odborně způsobilou fyzickou osobu pro provádění a řízení vzorkování odpadu se považuje osoba, která absolvovala příslušný vzdělávací program pro provádění a řízení vzorkování odpadu, a která má ukončené vysokoškolské vzdělání technického nebo přírodovědného směru a nejméně 2 roky praxe v oboru odpadového hospodářství v posledních 10 letech, nebo ukončené středoškolské vzdělání technického nebo přírodovědného směru s maturitní zkouškou a nejméně 3 roky praxe v oboru odpadového hospodářství v posledních 10 letech.

Vzdělávací program zahrnuje nejméně základní školení a zdokonalovací a udržovací jednodenní školení, jejichž náplň schválilo ministerstvo, alespoň jednou za 3 roky. Vzoroky odpadů odebírá tato osoba nebo fyzické osoby, které odborně způsobilá osoba před odběrem konkrétního druhu odpadu v konkrétním místě prokazatelně proškolila. V případě opakovaných odběrů stejného druhu odpadu je četnost prokazatelného proškolení zúčastněných fyzických osob nejméně jednou v kalendářním roce.

Vyhláška stanoví:

- obsah vzdělávacího programu pro provádění vzorkování odpadu,
- způsob doložení odborné způsobilosti fyzické osoby pro provádění vzorkování odpadu,
- způsob vzorkování odpadu a jeho dokumentaci.

5.6. Zajištění nakládání s odpadem, jehož původce není znám nebo již neexistuje

Zajištění nakládání s odpadem, který je umístěn na místě, které k tomu není určeno, a jehož původce není znám nebo již neexistuje, je dlouhodobým problémem, který není platnou legislativou účelně řešen. Tato problematika bude v souladu s občanským zákoníkem, v návaznosti na zásadu vlastnictví zavazuje vycházející z Listiny základních práv a svobod a v návaznosti na způsob řešení v § 58 zákona o obcích upravena s důrazem na odpovědnost vlastníka za ochranu vlastního majetku před jeho poškozením ze strany dalších osob a na jeho povinnost zabránit vnikání odpadů na okolní pozemky a poškození majetku dalších osob.

6. Povinnosti při jednotlivých způsobech nakládání s odpadem

6.1. Shromažďování odpadu

Shromažďováním odpadu se rozumí soustředění odpadu do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku, pokud uložení odpadu v místě shromažďování nepřesáhne dobu 1 roku.

S ohledem na nové vymezení skladování odpadu je vhodné za shromažďování považovat také situaci, kdy jsou na shromažďovací místo původcem přepraveny odpady, které vznikly na jiném místě, pokud jsou přepraveny bezprostředně po jejich vzniku. Odpady musí být tímto způsobem přepraveny do nejbližší vhodné provozovny původce.

Za shromažďování je třeba považovat soustředění stavebních a demoličních odpadů nepodnikajícími fyzickými osobami a komunálních odpadů nepodnikajícími fyzickými osobami a původci zapojenými do obecního systému na místě k tomu určenému obcí.

Shromažďování odpadu, které přesáhne dobu 1 roku, se považuje za skladování odpadu a je nutné, aby byly splněny podmínky stanovené pro skladování odpadu.

Odpad musí být shromažďován odděleně podle druhů a kategorií. Pokud to vzhledem k následnému způsobu využití nebo odstranění odpadu není nutné, může se od něj se souhlasem místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností a v případě původce, který produkuje více jak 100 tun nebezpečných odpadů, místně příslušného krajského úřadu upustit.

Vyhláška stanoví technické požadavky na shromažďování odpadu.

6.2. Skladování odpadu

Skladováním odpadu se rozumí uložení odpadů v zařízení k tomu určeném nejvýše po dobu 1 roku před jejich odstraněním; tento způsob je považován za nakládání formou odstraňování

pod kódem nakládání D15, nebo nejvýše po dobu tří let před jejich využitím; tento způsob skladování odpadu je považován za využívání odpadů pod kódem nakládání R13.

Časové omezení je stanoveno v souladu s čl. 2 směrnice o skládkách odpadů. Před uplynutím této doby musí provozovatel skladu odpad předat k využití nebo odstranění. Skladování odpadu, které přesáhne stanovenou dobu, se považuje za skládkování odpadu a sklad odpadu v tom případě musí splňovat požadavky stanovené pro skládku odpadu.

Sklad odpadu je možné provozovat pouze na základě povolení k provozování zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů podle bodu 6.8 a v souladu s jeho provozním řádem. Na provozování skladu odpadu se vztahují obecné požadavky bodů 6.5 a 6.6.

Ve vztahu k dále uváděným povinnostem a s ohledem na výše uvedené je nezbytné považovat sklad za zařízení k využívání nebo odstraňování odpadu.

6.3. Sběr odpadu

Sběrem odpadu se rozumí soustředování odpadů právníkou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnými k podnikání od jiných subjektů za účelem jejich předání k dalšímu využití nebo odstranění, pokud uložení odpadu v zařízení ke sběru odpadů nepřesáhne dobu 6 měsíců.

Sběr odpadu může být prováděn pouze v zařízení ke sběru odpadu.

V zařízení, které je pouze zařízením ke sběru odpadů, mohou být odpady uloženy maximálně po dobu 6 měsíců.

Zařízení ke sběru odpadu může být provozováno pouze na základě povolení příslušného krajského úřadu podle bodu 6.8 a v souladu s jeho provozním řádem.

Sběr odpadu pomocí mobilních zařízení ve smyslu § 3 písm. b) platné vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, bude oproti současné právní úpravě výrazně omezen.

Důvodem tohoto omezení je nutnost zabránit v praxi se často objevujícím situacím, kdy se převzatý odpad neobjeví v evidenci. Jako vhodnější způsob pro svoz odpadu se jeví přeprava odpadu, protože původce odpadu má možnost ovlivnit a sledovat, do jakého zařízení se jeho odpad dostane, což v případě sběru odpadu pomocí mobilních zařízení ke sběru odpadu není prakticky možné.

Provozovatel zařízení ke sběru odpadu je povinen před zahájením provozu zařízení sjednat pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí, na zdraví a na věci způsobenou provozem zařízení nebo z důvodu ukončení jeho provozu. V nastavení požadavků na toto pojištění bude zohledněna existence pojištění podle zákona č. 167/2008 Sb., o ekologické újmě.

Provozovatel zařízení ke sběru odpadu je povinen odpad soustředovat odděleně podle jednotlivých druhů a kategorií. Pokud to vzhledem k následnému způsobu využití nebo odstranění odpadu není nutné a způsob nakládání s těmito odpady je v souladu s hierarchií nakládání s odpady, může od odděleného soustředování upustit se souhlasem místně příslušného krajského úřadu.

Provozovatel zařízení ke sběru odpadu je povinen zveřejňovat seznam druhů odpadu, k jejichž sběru je oprávněn, a podmínky jejich sběru.

Podmínkou pro převzetí některých druhů odpadu do zařízení je identifikace předávající osoby. Důvodem takového opatření jsou zejména zkušenosti z praxe. V posledních letech je výkup zejména v případě kovů doprovázen krádežemi a ničením majetku obcí, podnikatelů i občanů.

Vyhláška stanoví seznam odpadů, jejichž převzetí do zařízení bude omezeno nebo zcela zakázáno. Půjde například o některé druhy kovů, obecně prospěšná zařízení, umělecká díla a pietní a bohoslužebné předměty nebo jejich části. Rejstřík osob předávajících tyto odpady bude nutno uchovávat po dobu tří let. Údaje z tohoto rejstříku může provozovatel zařízení ke sběru odpadů poskytovat pouze kontrolním orgánům a orgánům činným v trestním řízení.

Za výkup některých zejména kovových odpadů nebude možné poskytovat úplatu v hotovosti, přičemž možné způsoby bezhotovostní úhrady budou omezeny tak, aby byla vždy zpětně zjištělná osoba, která tuto úhradu obdržela.

Na provozovatele zařízení ke sběru odpadu se vztahují i další povinnosti stanovené pro oprávněnou osobu.

Vyhláška stanoví:

- náležitosti, které musí provozovatel zařízení prokázat před vydáním povolení k provozu zařízení ke sběru odpadu,
- náležitosti provozního řádu zařízení ke sběru odpadu,
- technické požadavky na sběr odpadu,
- technické požadavky na zařízení ke sběru odpadu,
- seznam odpadů, při jejichž předávání do zařízení ke sběru odpadu je osoba povinna se identifikovat,
- seznam odpadů, jejichž převzetí do zařízení ke sběru odpadu je omezeno nebo zakázáno,
- seznam odpadů, za něž není možné při jejich výkupu poskytovat úhradu v hotovosti a způsob provádění bezhotovostní úhrady.

6.4. Úprava odpadu

Úpravou odpadu se rozumí každá činnost, která vede ke změně chemických, biologických nebo fyzikálních vlastností odpadů, včetně jejich třídění, za účelem snížení jejich objemu, snížení jejich nebezpečných vlastností, nebo umožnění nebo usnadnění jejich dopravy, využití nebo odstranění.

Úprava odpadu musí být prováděna pouze v zařízení k úpravě odpadu, s výjimkou třídění odpadu při jeho soustředování nebo skladování, a úpravy odpadů u původce za účelem snížení jejich objemu z důvodu usnadnění dopravy.

Zařízení k úpravě odpadu může být provozováno pouze na základě povolení příslušného krajského úřadu podle bodu 6.8 a v souladu s jeho provozním řádem.

Provozovatel zařízení k úpravě odpadu je povinen před zahájením provozu zařízení sjednat pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí, na zdraví a na věci způsobenou provozem zařízení nebo z důvodu ukončení jeho provozu. V nastavení požadavků na toto pojištění bude zohledněna existence pojištění podle zákona č. 167/2008 Sb., o ekologické újmě.

Provozovatel zařízení k úpravě odpadu je povinen zveřejňovat seznam druhů odpadu, k jejichž úpravě je oprávněn.

Pokud je předmětem úpravy změna odpadu nebezpečného na odpad ostatní, musí být výstup z tohoto zařízení podroben hodnocení nebezpečných vlastností odpadu.

Na provozovatele zařízení k úpravě odpadu se vztahují i další povinnosti stanovené pro oprávněnou osobu.

Vyhláška stanoví:

- náležitosti, které musí provozovatel zařízení prokázat před vydáním povolení k provozu zařízení k úpravě odpadu,
- náležitosti provozního řádu zařízení k úpravě odpadu,
- technické požadavky na úpravu odpadu,
- technické požadavky na zařízení k úpravě odpadu.

6.5. Využití odpadu

Využitím odpadu se rozumí každá činnost, jejímž hlavním výsledkem je, že odpad slouží užitečnému účelu tím, že nahradí jiné materiály, které by jinak byly použity ke konkrétnímu účelu, nebo jejímž výsledkem je, že je odpad upraven k tomuto konkrétnímu účelu v příslušném zařízení. V příloze k zákonu bude v souladu s přílohou II rámcové směrnice uveden demonstrativní výčet způsobů využití odpadu.

V souladu s čl. 3 bod 16 rámcové směrnice se za využití odpadu považuje i příprava k opětovnému použití. Přípravou k opětovnému použití se rozumí činnost spočívající v čištění nebo opravě použitých výrobků nebo jejich částí, která umožní, že použitý výrobek nebo jeho část, které byly odpady, jsou po čištění nebo opravě schopné bez dalšího zpracování opětovného použití pro tentýž účel, ke kterému byly původně určeny.

Je zakázáno ředění nebo mísení odpadu za účelem splnění limitů pro jeho využití na povrchu terénu.

Využití odpadu musí být prováděno pouze v zařízení k využití odpadu.

Zařízení k využití odpadu může být provozováno pouze na základě povolení příslušného krajského úřadu podle bodu 6.8 a v souladu s jeho provozním řádem.

Provozovatel zařízení k využití odpadu je povinen před zahájením provozu zařízení sjednat pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí, na zdraví a na věci způsobenou provozem zařízení nebo z důvodu ukončení jeho provozu. V nastavení požadavků na toto pojištění bude zohledněna existence pojištění podle zákona č. 167/2008 Sb., o ekologické újmě.

Provozovatel zařízení k využití odpadu je povinen zveřejňovat seznam druhů odpadu, k jejichž využití je oprávněn.

Provozovatel zařízení k využití odpadu je povinen v mimořádných případech, je-li to z hlediska ochrany životního prostředí nebo zdraví nezbytné a pro provozovatele technicky možné, na základě rozhodnutí krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností provést využití odpadu v tomto rozhodnutí uvedeného. Náklady vzniklé tímto rozhodnutím hradí krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, který rozhodnutí vydal. Náhradu nákladů takto vynaložených je povinna obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu uhradit osoba za odpad odpovědná.

Na provozovatele zařízení k využití odpadu se vztahují i další povinnosti stanovené pro oprávněnou osobu.

Vyhláška stanoví:

- náležitosti, které musí provozovatel zařízení prokázat před vydáním povolení k provozu zařízení k využití odpadu,
- náležitosti provozního řádu zařízení k využití odpadu,
- technické požadavky na využití odpadu,
- technické požadavky na zařízení k využití odpadu,
- zařízení, ve kterých je možné využívat odpady bez povolení podle bodu 6.8.

- podmínky, při jejichž splnění mohou být odpady využívány v zařízení, které není povoleno podle bodu 6.8.

6.5.1. Recyklace odpadu

Recyklací odpadu se rozumí způsob využití odpadu, jímž je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky, ať pro původní nebo pro jiné účely. Zahrnuje přepracování organických materiálů, ale nezahrnuje energetické využití a přepracování na materiály, které mají být použity jako palivo nebo jako zásypový materiál.

6.5.2. Energetické využití odpadu

Energetickým využitím odpadu je použití odpadu způsobem obdobným jako palivo za účelem využití jeho energetického obsahu nebo jiným způsobem k výrobě energie.

Spalování odpadu se za energetické využití odpadu považuje pouze tehdy, jestliže

- použitý odpad nepotřebuje po vlastním zapálení ke spalování podpůrné palivo a vznikající teplo se použije pro potřebu vlastní nebo dalších osob za podmínek stanovených právními předpisy o ochraně ovzduší, nebo
- odpad se použije jako palivo nebo jako přídatné palivo v zařízeních na výrobu energie nebo materiálů za podmínek stanovených právními předpisy o ochraně ovzduší.

V souladu s přílohou č. II rámcové směrnice se spalování komunálního odpadu ve spalovně komunálního odpadu považuje za využití odpadu způsobem uvedeným pod kódem R1 pouze tehdy, pokud dosahuje vysokého stupně energetické účinnosti. Výše požadované energetické účinnosti a vzorec pro její výpočet budou uvedeny v příloze k zákonu.

Spalovny komunálního odpadu, u nichž nejsou splněny podmínky spalování uvedené výše, jsou zařízeními k odstranění odpadu.

Vyhláška stanoví technické požadavky pro nakládání s odpadem vzniklým při energetickém využívání odpadu.

6.6. Odstranění odpadu

Odstraněním odpadu se rozumí činnost, která není využitím odpadu, a to i v případě, že tato činnost má jako druhotný důsledek znovuzískání látek nebo energie. V příloze k zákonu bude v souladu s přílohou I rámcové směrnice uveden demonstrativní výčet způsobů odstranění odpadu.

Odstranění odpadu musí být prováděno pouze v zařízení k odstranění odpadu.

Zařízení k odstranění odpadu může být provozováno pouze na základě povolení příslušného krajského úřadu podle bodu 6.8 a v souladu s jeho provozním řádem.

Provozovatel zařízení k odstranění odpadu je povinen před zahájením provozu zařízení sjednat pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí, na zdraví a na věci způsobenou provozem zařízení nebo z důvodu ukončení jeho provozu. V nastavení požadavků na toto pojištění bude zohledněna existence pojištění podle zákona č. 167/2008 Sb., o ekologické újmě.

Provozovatel zařízení k odstranění odpadu je povinen zveřejňovat seznam druhů odpadu, k jejichž odstranění je oprávněn.

Provozovatel zařízení k odstranění odpadu je povinen v mimořádných případech, je-li to z hlediska ochrany životního prostředí nebo zdraví nezbytné a pro provozovatele technicky

možné, na základě rozhodnutí krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností provést odstranění odpadu v tomto rozhodnutí uvedeného. Náklady vzniklé tímto rozhodnutím hradí krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, který rozhodnutí vydal. Náhradu nákladů takto vynaložených je povinna obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu uhradit osoba za odpad odpovědná.

Na provozovatele zařízení k odstranění odpadu se vztahují i další povinnosti stanovené pro oprávněnou osobu.

Vyhláška stanoví:

- náležitosti, které musí provozovatel zařízení prokázat před vydáním povolení k provozu zařízení k odstranění odpadu,
- náležitosti provozního řádu zařízení k odstranění odpadu,
- technické požadavky na odstranění odpadu,
- technické požadavky na zařízení k odstranění odpadu.

6.6.1. Odstranění odpadu skládkováním

Skládka odpadu je zařízení určené k odstranění odpadu. Provozuje se ve třech fázích, které na sebe musí bezprostředně navazovat.

V první fázi provozu skládky se provádí odstraňování odpadu jeho řízeným uložením na nebo pod úroveň terénu.

Ve druhé fázi provozu skládky se provádí uzavírání a rekultivace skládky, přičemž může být využíván odpad.

Ve třetí fázi provozu skládky se provádí následná péče o skládku, aniž by docházelo k nakládání s odpady s výjimkou využívání odpadů v režimu využívání odpadů na povrchu terénu pro drobné úpravy skládkového tělesa. Doba trvání a podmínky následné péče o skládku stanoví pro každou skládku nebo její část příslušný krajský úřad při schvalování třetí fáze provozu skládky nebo její části. Tato doba nesmí být kratší než 30 let.

Skládka odpadu musí být zřízena v souladu se stavebním zákonem. Skládka odpadu musí být evidována v Katastru nemovitostí.

Skládka odpadu může být provozována pouze na základě povolení k provozu zařízení k odstranění odpadu podle bodu 6.8 a v souladu s jeho provozním řádem. Toto povolení musí obsahovat podmínky provozování všech tří fází provozu skládky. V případě, že je realizována třetí fáze provozu skládky odpadu, může být povolení prodlouženo o delší dobu než 5 let.

Pro každou fázi provozu skládky je provozovatel povinen vypracovat samostatný provozní řád. Příslušný krajský úřad jednotlivé provozní řády posuzuje a vydává k nim souhlas. Souhlas s provozním řádem je podmínkou pro provozování příslušné fáze provozu skládky. Souhlas s provozním řádem první fáze provozu skládky uděluje krajský úřad v rámci povolení k provozu zařízení. Souhlas s provozem a provozním řádem druhé a třetí fáze provozu skládky uděluje krajský úřad vždy před zahájením příslušné fáze. Provozovatel skládky je povinen předložit provozní řád krajskému úřadu k posouzení vždy minimálně 6 měsíců před očekávaným zahájením další fáze provozu skládky, které se provozní řád týká.

Příslušný krajský úřad provádí v průběhu provozu skládky místní šetření. V souladu s čl. 8 směrnice o skládkách odpadů první místní šetření provede před zahájením ukládání odpadu na skládku nebo její část, aby ověřil, zda jsou splněny podmínky stanovené v povolení provozu skládky. Další místní šetření provede krajský úřad v souladu s čl. 13 této směrnice za účelem ověření řádného uzavření skládky. Provozovateli poté udělí souhlas s uzavřením skládky nebo

její části. Bez tohoto souhlasu nelze zahájit třetí fázi provozu skládky.

Odpad lze ukládat pouze na skládku, která svým technickým provedením splňuje požadavky pro ukládání tohoto odpadu. Rozhodujícím hlediskem pro ukládání odpadu na skládku je jeho složení, mísitelnost, nebezpečné vlastnosti a obsah škodlivých látek ve vodném výluhu a v sušině odpadu.

Na skládku je zakázáno ukládat odpad stanovený vyhláškou, odpad, který může mít při jeho smísení negativní vliv na životní prostředí, a neupravený odpad, s výjimkou odpadu stanoveného vyhláškou, u něhož ani úpravou nelze dosáhnout snížení jeho objemu nebo snížení nebo odstranění jeho nebezpečných vlastností.

Materiály ukládané na skládku mající nebezpečné vlastnosti jsou vždy odpadem.

Z důvodu zajištění dodržování hierarchie nakládání s odpady bude od roku 2024 zakázáno ukládat na skládku odpadů směsný komunální odpad a recyklovatelné a využitelné odpady vymezené vyhláškou.

Je zakázáno ředění nebo mísení odpadu za účelem splnění limitů pro jeho přijetí na skládku.

Provozovatel skládky je povinen provádět monitoring jejího provozu a zasílat každoročně do 15. února následujícího roku hlášení o jeho výsledcích příslušnému krajskému úřadu.

Provozovatel skládky je povinen zajistit, aby odpadový hospodář každoročně prokazatelně proškolil všechny zaměstnance skládky o řádném provozu zařízení a o bezpečném nakládání s odpadem tak, aby nedošlo k ohrožení životního prostředí a zdraví.

Provozovatel skládky je povinen vytvářet finanční rezervu na rekultivaci a zajištění následné péče o skládku (dále jen "finanční rezerva").

Tvorba finanční rezervy se zahrnuje do nákladů provozovatele skládky a je výdajem vynaloženým na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Úroky z peněžních prostředků finanční rezervy jsou její součástí. Prostředky finanční rezervy nemohou být předmětem nařízení a provedení výkonu rozhodnutí, ani zahrnuty do majetkové podstaty provozovatele skládky, majitele skládky nebo jejich právních nástupců.

Peněžní prostředky této rezervy se ukládají na zvláštní vázaný účet v bance, který je provozovatel skládky povinen zřídit. Pro každou skládku, na kterou je vydáno samostatné rozhodnutí podle stavebního zákona, musí být zřízen samostatný zvláštní vázaný účet. Smlouva s bankou o zřízení zvláštního vázaného účtu musí obsahovat údaj, které skládky se finanční rezerva týká, a ustanovení, že se jedná o zvláštní vázaný účet, který je bankou spravován podle tohoto zákona. Dispozice s prostředky finanční rezervy ode dne zřízení zvláštního vázaného účtu je možná pouze se souhlasem krajského úřadu příslušného podle umístění skládky.

Peněžní prostředky vytvářené finanční rezervy převádí provozovatel skládky na zvláštní vázaný účet vždy k poslednímu dni následujícího kalendářního měsíce.

Podstatnou náležitostí smlouvy, kterou se převádí užívací právo ke skládce odpadu na nového provozovatele skládky, je i dohoda o převodu finanční rezervy na nového provozovatele skládky. Bez této dohody je smlouva o převodu užívacího práva ke skládce odpadu neplatná.

Čerpání prostředků finanční rezervy smí být prováděno pouze na práce související s rekultivací a zajištěním následné péče o skládku, a to se souhlasem příslušného krajského úřadu. Souhlas krajský úřad uděluje na základě rozhodnutí o zahájení rekultivačních prací vydaného podle stavebního zákona a souhlasu se zahájením třetí fáze provozu skládky.

Zanikne-li provozovatel skládky odpadu před ukončením péče o skládku a jeho právní nástupce není znám nebo neexistuje-li, banka odvede na pokyn příslušného krajského úřadu nevyčerpanou část finanční rezervy do Státního fondu životního prostředí České republiky. Tyto prostředky budou Státním fondem životního prostředí poukázány na zvláštní vázaný účet podle zákona o odpadech tomu, kdo zabezpečí rekultivaci a následnou péči o skládku. Způsob čerpání prostředků finanční rezervy z tohoto účtu se provádí podle zákona o odpadech.

Nevyčerpaná část finanční rezervy se po ukončení následné péče o skládku uvolňuje ve prospěch provozovatele skládky nebo jeho právního nástupce. Není-li právní nástupce znám nebo neexistuje-li, banka ji na pokyn příslušného krajského úřadu do rozpočtu obce, na jejímž katastrálním území skládka leží. V případě, že skládka leží na katastrálních územích několika obcí, dělí se tento příjem proporcionálně podle velikosti části skládky ležící v katastrálních územích těchto obcí.

Výše finanční rezervy v současné době činí:

- 100 Kč za 1 tunu uloženého nebezpečného odpadu (bez rozlišení, zda se jedná o uložení nebezpečného odpadu jako technologického materiálu na zajištění skládky) a odpadu uvedeného ve skupině 20 Katalogu odpadů, s výjimkou odpadu z azbestu,
- 35 Kč za 1 tunu uloženého ostatního odpadu, odpadu z azbestu a odpadu ukládaného jako technologický materiál na zajištění skládky.

S ohledem na hospodářský vývoj a také na praxi, která ukazuje, že velmi často prostředky finanční rezervy nedostačují, bude při přípravě nového zákona zvaženo navýšení těchto částek.

Na provozovatele skládky odpadu se vztahují i další povinnosti stanovené pro provozovatele zařízení k odstranění odpadu a oprávněnou osobu.

Odstraňovat odpady ukládáním do podzemních prostor je možné pouze za splnění podmínek horního zákona a vyhlášky o zřízení, provozu, zajištění a likvidaci zařízení pro ukládání odpadů v podzemních prostorech.

Vyhláška stanoví:

- seznam odpadů, které je zakázáno ukládat na skládku,
- výčet recyklovatelných a využitelných odpadů, které je zakázáno ukládat na skládku od roku 2024,
- seznam odpadů, které lze ukládat na skládku pouze za určitých podmínek,
- technické požadavky na skládkování odpadu,
- technické požadavky na skládku a podmínky jejího provozu,
- seznam odpadů a materiálů, které je možné využívat na skládce odpadů jako technologický materiál k technickému zabezpečení skládky,
- způsob hodnocení odpadu ukládaného na jednotlivé skupiny skládek podle vyluhovatelnosti a mísitelnosti a obsahu škodlivých látek v sušině odpadu,
- způsob prokazování přijatelnosti odpadu do zařízení k využití a odstranění odpadu,
- způsob vytváření a čerpání finanční rezervy.

6.6.2. Odstranění odpadu spalováním

Odpad je možno spalovat pouze v zařízení k tomu určeném.

Odpad lze spalovat, jen jsou-li splněny podmínky stanovené jinými právními předpisy (např. zákon č. 201/2012 Sb., ochraně ovzduší).

U komunálního odpadu se jedná o odstranění odpadu spalováním vždy, pokud je energetická účinnost nižší než účinnost stanovená v příloze zákona.

Vyhláška stanoví technické požadavky pro nakládání s odpadem vzniklým při spalování odpadu.

6.7. Obchodování s odpady

Obchodováním s odpady se rozumí nákup a prodej odpadů na vlastní odpovědnost právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání, včetně situace, kdy tyto osoby nemají odpad fyzicky v držení.

V případě, že odpady nakupuje a prodává provozovatel zařízení provozovaného na základě povolení podle bodu 6.8.1. nebo na základě výjimky v bodě 6.8.1 vymezené, nepovažuje se tato činnost za obchodování ve smyslu tohoto bodu.

Obchodovat s odpady lze pouze na základě povolení krajského úřadu podle bodu 6.8.2.

Osoba, která obchoduje s odpady, nemůže s převzatými odpady nakládat jiným způsobem než s nimi obchodovat a zajišťovat jejich přepravu.

V souladu s definicí bude možné obchodovat pouze s odpady, které jsou vhodné k využití a mají kladnou hodnotu. V nastavení požadavků na toto pojištění bude zohledněna existence pojištění podle zákona č. 167/2008 Sb., o ekologické újmě.

Osoba, která obchoduje s odpady, musí mít pro odpady, které přebírá do vlastnictví, v okamžiku jejich převzetí smluvně zajištěno přijetí do zařízení k využití odpadů.

Obchodník je povinen před zahájením činnosti sjednat pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí, na zdraví a na věci způsobenou odpadem v době, kdy je v jeho vlastnictví.

Vyhláška vymeze náležitosti, které musí osoba žádající o povolení k obchodování s odpady prokázat před jeho vydáním.

6.8. Povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu a k obchodování s odpady

6.8.1. Povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu

Povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu (dále jen „povolení k provozování zařízení“) uděluje krajský úřad příslušný podle místa, kde má být zařízení provozováno. Krajský úřad může udělení povolení vázat na podmínky. Povolení se uděluje na dobu určitou, nejvýše však na 5 let. Povolení je možné na žádost provozovatele zařízení rozhodnutím krajského úřadu opakovaně prodlužovat, a to vždy nejvýše o 5 let.

Povolení nebude vyžadováno pro malá zařízení k využívání biologicky rozložitelných odpadů a dále pro zařízení vymezená vyhláškou, která využívají odpady jako náhradu za primární suroviny. Bude se jednat zejména o zařízení využívající při výrobě odpadní kovy, odpadní papír, odpadní plasty a odpadní sklo. Požadavky na zařízení, druhy odpadů a podmínky, za kterých může být odpad využíván v zařízení, které není povoleno podle bodu 6.8, budou v souladu s čl. 24 rámcové směrnice vymezeny ve vyhlášce.

Účastníkem řízení o vydání nebo prodloužení povolení k provozování zařízení je i obec, na jejímž území má být zařízení provozováno.

Kolaudační souhlas nebo souhlas se změnou v užívání stavby vydaný podle stavebního zákona nelze vydat, pokud nebylo vydáno povolení k provozování zařízení.

Rozhodnutí, kterým bylo uděleno povolení k provozu zařízení, nabývá účinnosti až v den

nabytí účinnosti kolaudačního souhlasu nebo souhlasu se změnou v užívání stavby, vydaného podle stavebního zákona.

Součástí povolení k provozování zařízení je i souhlas s provozním řádem zařízení. Provozní řád musí být vždy v souladu s platnou právní úpravou. V případě změn v právní úpravě týkajících se podmínek provozování zařízení je provozovatel zařízení povinen přepracovat provozní řád a do 1 roku od účinnosti právního předpisu, který požadavek změny vyvolal, jej předložit příslušnému krajskému úřadu k novému posouzení a odsouhlasení.

Toto opatření je motivováno zkušenostmi z praxe. V současné době není stanovena povinnost zapracovat legislativní změny do provozního řádu zřízení určeného k nakládání s odpadem. Často tak trvá i několik let, než jsou provozní řády aktualizovány, což způsobuje zásadní problémy při provádění kontrol provozu zařízení. Provozování zařízení tak často není v souladu s právem Evropské unie a České republiky i několik let po přijetí nových podmínek pro provozování konkrétního zařízení. Aktuální stav může vytvářet nerovné podmínky pro provozovatele, kdy někteří mohou provozovat zařízení podle mírnějších podmínek starších a již neplatných předpisů a jiní, kteří zahájili provoz později, nebo jej řádně přizpůsobili novým právním podmínkám, musí splňovat často přísnější požadavky.

Vydání povolení k provozování zařízení je nahrazeno případným postupem podle zákona o integrované prevenci.

Práva a povinnosti z povolení k provozování zařízení přecházejí na právního nástupce provozovatele zařízení. Právní nástupce je povinen oznámit přechod povolení příslušnému krajskému úřadu do 30 dnů ode dne účinnosti přechodu práv a povinností a do 60 dnů předložit upravený provozní řád.

Pokud další provozovatel zařízení, který není právním nástupcem provozovatele zařízení, požádá krajský úřad o nový souhlas k provozování zařízení nejpozději do 30 kalendářních dnů ode dne převodu nebo přechodu užívacího práva k zařízení, dosavadní souhlas k provozování zařízení platí i pro dalšího provozovatele, dokud o žádosti dalšího provozovatele nebude pravomocně rozhodnuto.

Krajský úřad může zrušit nebo změnit povolení k provozování zařízení, a to z následujících důvodů:

- dojde ke změně podmínek rozhodných pro vydání povolení,
- provozovatel zařízení není schopen zajistit podmínky ochrany životního prostředí a zdraví stanovené v právních předpisech, nebo
- provozovatel zařízení opakovaně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo opakovaně neplní podmínky, na které je povolení vázáno,
- provozovatel zařízení ke sběru odpadů poruší zákaz výkupu odpadu od fyzických osob nebo zákaz výkupu odpadů v hotovosti,
- na žádost provozovatele.

6.8.2. Povolení k obchodování s odpady

Povolení k obchodování s odpady uděluje krajský úřad příslušný podle sídla osoby, která o povolení žádá. Udělení povolení může vázat na podmínky. Povolení se uděluje na dobu určitou, nejvýše však na 5 let. Povolení je možné na žádost obchodníka rozhodnutím krajského úřadu opakovaně prodlužovat, a to vždy nejvýše o 5 let.

Krajský úřad může zrušit nebo změnit povolení k obchodování s odpady, a to z následujících důvodů:

- dojde ke změně podmínek rozhodných pro vydání povolení,

- obchodník není schopen zajistit podmínky ochrany životního prostředí a zdraví stanovené v právních předpisech, nebo
- obchodník opakovaně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo opakovaně neplní podmínky, na které je povolení vázáno.

6.9. Zprostředkování nakládání s odpady

Zprostředkování nakládání s odpady je zajišťování využití nebo odstraňování odpadu jménem jiných osob, včetně případů, kdy nemá osoba zprostředkovávající nakládání s odpady tyto odpady v držení,

Osoba zprostředkovávající nakládání s odpady nevede průběžnou evidenci, ani se v průběžné evidenci neuvádí.

Evidenci se vede mezi subjekty, mezi kterými dochází k předání odpadu. Tyto subjekty jsou z hlediska zákona o odpadech ve stejném postavení, jako v případě předání odpadů, které není zajišťováno zprostředkováním.

Zprostředkování nakládání s odpady nepodléhá povolení podle bodu 6.8 ani povinnosti sjednat pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí, na zdraví a na věci.

7. Povinnosti při přepravě odpadu

Pojmy doprava a přeprava, resp. dopravce a přepravce jsou používány ve stejném významu, v jakém jsou používány v jiných právních předpisech, konkrétně občanském zákoníku a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů, a není třeba je pro účely zákona o odpadech definovat.

7.1. Základní povinnosti při přepravě odpadu

Právní osoby a podnikající fyzické osoby zúčastněné na přepravě odpadu jsou povinny

- zabezpečit přepravu odpadu v souladu s požadavky stanovenými jinými právními předpisy (např. zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, nařízení 1013/2006/ES o přepravě odpadů, dohoda ADR),
- na vyžádání kontrolních orgánů předložit doklady související s přepravou odpadu a poskytnout o ní úplné a pravdivé informace,
- uchovávat doklady související s přepravou odpadu po dobu 2 let ode dne zahájení přepravy,
- označit silniční motorové vozidlo v případě, že přepravuje odpad, způsobem stanoveným vyhláškou,
- při přepravě nebezpečného odpadu přepravu ohlásit podle bodu 8.3.4.

Doprovodce je povinen informovat řidiče vozidla o skutečnosti, že bude ve vnitrozemí nebo přes hranice přepravovat odpad, vybavit řidiče doklady podle druhu přepravovaného odpadu a účelu přepravy a zajistit, aby těmito doklady byl přepravovaný odpad vybaven po celou dobu přepravy.

Vyhláška stanoví způsob označení silničního motorového vozidla přepravujícího odpad.

7.2. Přeshraniční přeprava odpadu

Postup při přeshraniční přepravě odpadu je upraven přímo použitelným evropským předpisem, nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů. Zákon o odpadech bude obsahovat pouze upřesnění některých

ustanovení v rozsahu, v jakém k tomu poskytuje prostor toto nařízení.

Příslušným orgánem pro přeshraniční přepravu odpadu je ministerstvo.

7.2.1. Základní zásady při přeshraniční přepravě odpadu

Odpad vzniklý v České republice se přednostně odstraňuje v České republice. Přeshraniční přeprava odpadu do České republiky za účelem odstranění je zakázána s výjimkou přepravy odpadu vzniklého v sousedních zemích v důsledku živelních pohrom nebo za stavu nouze.

Přeshraniční přeprava odpadu do České republiky za účelem energetického využití ve spalovně komunálního odpadu je zakázána, pokud by v důsledku přeshraniční přepravy musel být odstraňován odpad vznikající v České republice nebo by v důsledku přeshraniční přepravy musel být odpad vznikající v České republice zpracován způsobem, který není v souladu s plány odpadového hospodářství.

Odpad vzniklý v České republice se přednostně využívá v České republice, nejedná-li se o jeho využití v jiných členských státech Evropské unie.

7.2.2. Oznámení o přeshraniční přepravě odpadu

Osoba, která má v úmyslu provést přeshraniční přepravu odpadu uvedeného v čl. 3 nařízení o přepravě odpadů, je povinna podat ministerstvu oznámení o přeshraniční přepravě odpadu (dále jen „oznámení“) podle čl. 4 nařízení o přepravě odpadů.

Přijatelným jazykem podle čl. 27 odst. 1 nařízení o přepravě odpadů je pro ministerstvo jazyk český, slovenský a anglický.

Účastníkem řízení zahájeného na základě podání oznámení je pouze oznamovatel.

Oznamovatel je odpovědný za vyhotovení kopií oznámení pro všechny dotčené příslušné orgány v jazycích přijatelných pro tyto orgány ve smyslu čl. 7 odst. 1 nařízení o přepravě odpadů. Originál oznámení a jednotlivé kopie musejí být v oznámení řádně odděleny a označeny. Pokud jsou součástí oznámení také dodatečné informace a dokumentace určené pouze pro ministerstvo, musí být od ostatních částí oznámení řádně odděleny a označeny. Dodatečné informace a dokumentace se podávají v jediném exempláři v jazyce přijatelném pro ministerstvo. Potřeba podrobnějšího vymezení požadavků na podávání oznámení vychází ze zkušeností ze správních řízení vedených ministerstvem a možnost členského státu stanovit přesnější požadavky potvrdila i Evropská komise.

Ministerstvo na základě oznámení rozhodne o udělení souhlasu s přepravou nebo o námitkách podle čl. 9, 10, 11 nebo 12 nařízení o přepravě odpadů.

Pokud ministerstvo obdrží předchozí informaci o skutečném zahájení přepravy podle čl. 16 písm. b) nařízení o přepravě odpadů před uplynutím lhůty pro podání rozkladu proti rozhodnutí ministerstva, má se za to, že se oznamovatel vzdal práva podat rozklad proti rozhodnutí ministerstva.

Na základě oznámení změny v přeshraniční přepravě odpadu podle čl. 17 odst. 1 nařízení o přepravě odpadů ministerstvo rozhodne o změně rozhodnutí, kterým udělilo souhlas, nebo vyzve oznamovatele k podání nového oznámení.

S ohledem na vysoké finanční nároky je nutné novelizovat zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Podle platné právní úpravy se platí správní poplatek ve výši 6 000 Kč za vydání rozhodnutí o udělení souhlasu s plánovaným vývozem, dovozem nebo tranzitem odpadu, což je nevyhovující pozůstatek z doby před přistoupením k Evropské unii.

Nově bude poplatek navýšen. Vyhláška stanoví pro jednotlivé druhy přepravy rozsah doplňujících informací a dokumentace podle části 3 přílohy II nařízení o přepravě odpadů.

7.2.3. Námitky proti přeshraniční přepravě odpadu

Zkušenosti z praxe ukázaly, že je nutno přesněji specifikovat podmínky, za kterých může ministerstvo využít možnosti vznést námitku.

Ministerstvo vznese námitku proti oznámené přeshraniční přepravě odpadu, pokud byl oznamovatel nebo příjemce pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný v souvislosti s nakládáním s odpadem.

Ministerstvo může vznést námitku proti oznámené přeshraniční přepravě odpadu, pokud byla oznamovateli nebo příjemci v době 5 let před vydáním rozhodnutí o přepravě odpadu pravomocně uložena sankce za porušení právních předpisů na úseku odpadového hospodářství.

Ministerstvo může vznést námitku proti oznámené přeshraniční přepravě odpadu, pokud bylo oznamovateli nebo příjemci v době 5 let před vydáním rozhodnutí o přepravě odpadu uloženo nápravné opatření za porušení předpisů na úseku odpadového hospodářství a je prokázáno, že toto nápravné opatření v uloženém termínu nesplnil.

Ministerstvo může vznést námitku proti oznámené přeshraniční přepravě odpadu, pokud byl oznamovatel nebo příjemce nebo člen statutárního orgánu oznamovatele nebo příjemce členem statutárního orgánu právnické osoby, které byla v době 5 let před vydáním rozhodnutí o přepravě odpadu uložena sankce za porušení předpisů na úseku odpadového hospodářství.

Rozklad proti námitce podle čl. 11 a 12 nařízení o přepravě odpadů nebo podle předchozích odstavců nemá odkladný účinek.

7.2.4. Finanční záruka a pojištění

Stanovení výše finanční záruky nebo limitu pojistného plnění z odpovídajícího pojištění podle čl. 6 nařízení o přepravě odpadů provádí oznamovatel a schvaluje ministerstvo. Má-li ministerstvo důvodné pochybnosti o tom, jestli je poskytnutá finanční záruka nebo sjednané odpovídající pojištění v souladu s nařízením o přepravě odpadů a zákonem, stanoví výši a druh finanční záruky nebo druh pojištění a limit pojistného plnění z tohoto pojištění samo.

Oznamovatel může požádat ministerstvo, aby stanovení výše finanční záruky nebo limitu pojistného plnění z odpovídajícího pojištění provedlo samo.

Způsob a podmínky stanovení výše finanční záruky nebo odpovídajícího pojištění a podklady a doklady nezbytné pro stanovení její výše budou stanoveny v příloze zákona.

Kalkulaci množství odpadu vztaženou k součtu hmotnosti zásilek, které byly odeslány oznamovatelem příjemci, ale příjemce ještě nezaslal potvrzení o jejich využití nebo odstranění, nelze provést, pokud v předchozích 5 letech došlo k porušení podmínky týkající se omezení četnosti a hmotnosti zásilek stanovené v rozhodnutí ministerstva.

7.2.5. Nedokončená a nedovolená přeshraniční přeprava odpadu

V případě nedovolené přepravy nebo přepravy, kterou nelze dokončit, může ministerstvo uložit rozhodnutím splnění povinností podle čl. 22, 23, 24 nebo 25 nařízení o přepravě odpadů. Rozklad proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

Bezpečné uskladnění odpadu podle čl. 22 odst. 9 a čl. 24 odst. 7 nařízení o přepravě odpadů zajistí krajský úřad, v jehož obvodu byl odpad zjištěn. Bezpečným uskladněním odpadu se rozumí uložení odpadu na dobu nezbytně nutnou v zařízení ke sběru, využití nebo odstranění odpadu případně uložení celé dopravní jednotky dopravující odpady. Krajský úřad může nařídít provozovateli zařízení k využití nebo odstranění odpadu, pokud je to pro provozovatele technicky možné, povinnost přijmout dopravní jednotku zadrženu při kontrole přeshraniční přepravy odpadu nebo odpad, který tato jednotka převáží.

Náklady na dobu nezbytně nutnou pro odstavení dopravní jednotky, zejména náklady spojené s jízdou dopravní jednotky do místa odstavení, s jejím zadržením, parkováním, odstavením nebo uložení v zařízení k nakládání s odpadem a s případnou překládkou, uskladněním nebo jinou manipulací se zbožím nebo odpadem hradí dopravce. Pokud dopravce tyto náklady neuhradí, dopravní jednotka nebude uvolněna. Orgány celní správy České republiky neodpovídají za škodu, ke které došlo v důsledku nařízení odstavení dopravní jednotky. Ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, tím nejsou dotčena.

Osoby, které odpovídají za nedokončenou nebo nedovolenou přepravu, jsou povinny uhradit náklady spojené s dopravou, využitím, odstraněním a uskladněním odpadu. Tyto osoby odpovídají za úhradu nákladů společně a nerozdílně. Pokud takové osoby nejsou zjištěny, nese náklady stát.

7.2.6. Kontrola přeshraniční přepravy odpadu

Kontrolu přeshraniční přepravy odpadu provádí inspekce, orgány celní správy České republiky a Policie ČR. Přitom si poskytují odbornou pomoc a spolupracují mezi sebou i s dalšími orgány veřejné správy, např. s ministerstvem, obecními a krajskými úřady, orgány ochrany veřejného zdraví, Hasičským záchranným sborem a územními finančními orgány.

Nově bude řešena spolupráce mezi inspekcí a orgány celní správy České republiky v případě nejasností, zda je přepravovaná věc odpadem, či nikoliv.

Pokud inspekce obdrží sdělení orgánu celní správy České republiky o přerušení přepravy nebo o přerušení řízení o propuštění zboží do navrhovaného režimu pro důvodné podezření, že zboží je odpadem, vydá do 3 pracovních dnů od vyžádání odborné stanovisko pro orgán celní správy České republiky, zda je zboží odpadem či nikoliv, případně požádá o prodloužení lhůty nebo doporučí opatření do doby vydání odborného stanoviska. Neobdrží-li orgán celní správy České republiky do 3 pracovních dnů od vyžádání odborné stanovisko nebo není vyrozuměn o žádném opatření doporučeném inspekcí, má se za to, že zboží není odpadem. Odborným stanoviskem inspekce není dotčena kompetence krajského úřadu rozhodnout v pochybnostech, zda určitá věc je nebo není odpadem, ani kompetence příslušného orgánu vyjádřit názor dle čl. 28 nařízení o přepravě odpadů, které mají před stanoviskem inspekce přednost.

Tato nová povinnost je navrhována na základě praktických zkušeností z kontrolní činnosti orgánů celní správy České republiky. Institut vydávání rozhodnutí v pochybnostech krajským úřadem ve správním řízení je z praktického hlediska pro kontrolní účely nepoužitelný, zejména vzhledem k dlouhé lhůtě pro vydání rozhodnutí.

Pokud mají orgány celní správy České republiky důvodné podezření, že přeshraniční přeprava je nedovolenou přepravou odpadu podle nařízení o přepravě odpadů nebo že je uskutečňována v rozporu se souhlasem, mohou nařídít, ve spolupráci s krajskými úřady, přerušení přepravy, zadržení dopravní jednotky a její odstavení na určené místo, zadržení dokladů k vozidlu a nákladu, zakázat pokračování v jízdě a zabránit v další jízdě použitím technického prostředku.

Dopravní jednotka zůstane zadržena nejméně do doby, než bude stanoven další postup podle nařízení o přepravě odpadů. Orgán celní správy České republiky vydá zadržené doklady a povolí pokračování v jízdě, pominou-li důvody, pro které bylo odstavení vozidla nařízeno.

Výše uvedená spolupráce s krajským úřadem spočívá zejména v určení vhodných odstavných míst v zařízeních oprávněných k využití nebo odstranění odpadu.

Za účelem dosažení větší účinnosti a operativnosti při postihování porušování právních předpisů bude nově umožněno ukládat v rámci kontroly přepravy odpadu blokové pokuty za méně závažné delikty, např. za neoznačení vozidla přepravujícího odpad tabulkou "A" nebo nepředložení potřebných doprovodných dokladů. Blokovou pokutu však nebude možné uložit, pokud půjde o nedovolenou přepravu podle nařízení o přepravě odpadů.

8. Povinnosti při nakládání s vybranými druhy odpadu

8.1. Komunální odpad

V souladu s čl. 2 směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů se komunálním odpadem rozumí odpad z domácností a odpad podobné povahy a složení, který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů.

8.1.1. Povinnosti obce při nakládání s komunálním odpadem

Původcem komunálního odpadu je obec. Stává se jím v okamžiku, kdy fyzická osoba, právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání zapojená do systému nakládání s komunálním odpadem odloží odpad na místě obcí k tomuto účelu určeném.

Obec ve své samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou obce systém nakládání s komunálním odpadem z obcí vznikajícím na jejím katastrálním území.

Obec je povinna v rámci systému nakládání s komunálním odpadem stanovit systém nakládání s biologicky rozložitelnou složkou komunálního odpadu rostlinného původu a může stanovit systém nakládání se stavebním a demoličním odpadem od fyzických osob včetně stavebního a demoličního odpadu s obsahem azbestu.

Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, minimálně papíru, plastů, skla, kovů a biologického odpadu rostlinného původu.

Obec je povinna zajistit místa pro odkládání nebezpečné složky komunálního odpadu, nebo alespoň dvakrát za rok zajistit jeho odvoz oprávněnou osobou v určeném termínu a místě.

Oproti současné právní úpravě bude s ohledem na zvýšení povědomí občanů o významu odděleného soustředování odpadu upraveno informování občanů a dalších účastníků obecního systému nakládání s odpady o způsobech a rozsahu odděleného shromažďování odpadu, a o výsledcích odpadového hospodářství obce. Obec bude povinna informovat jednou ročně občany a ostatní účastníky obecního systému nakládání s komunálními odpady, o způsobech a rozsahu odděleného sběru komunálních odpadů, využití a odstranění komunálních odpadů a o nakládání s dalšími odpady v rámci obecního systému. Součástí budou také informace o možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálních odpadů. Minimálně jednou ročně obec zveřejní kvantifikované výsledky odpadového hospodářství obce včetně nákladů na provoz obecního systému.

Nově bude stanoveno, že v případě, že je obalový odpad shromažďován v rámci systému nakládání s komunálním odpadem obce, bude pro potřeby evidence odpadu zařazován jako

odpad podskupiny 20 01 (případně dalších podskupin skupiny 20 Katalogu odpadů).

Ministerstvo stanoví vyhláškou podrobnosti rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů.

8.1.2. Povinnosti fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem

Fyzické osoby jsou povinny nakládat s komunálním odpadem v souladu se systémem nakládání s komunálním odpadem stanoveným obcí.

Fyzické osoby jsou povinny komunální odpad odkládat pouze na místa určená obcí nebo jej předávat oprávněné osobě.

Poplatek

Zachována bude možnost zpoplatnění ve formě smlouvy.

Poplatek bude nově upraven pouze v jednom právním předpisu. Právní úprava bude dávat obcím velkou možnost volby nastavení poplatku a způsobu jeho výběru. Nastavena budou kolizní pravidla tak, aby nedocházelo k nadměrnému zpoplatnění jedné osoby ve více obcích. Tím nebude dotčeno zpoplatnění v případě rekreačních objektů.

Obec bude moci nastavit výši poplatku pro jednotlivé poplatníky s ohledem na jejich produkci odpadu a na úroveň jeho třídění.

Poplatek umožní i stanovení systému úlev, kterým lze zohlednit např. sociální situaci různých skupin osob apod.

8.1.3. Povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které produkují komunální odpad, mohou na základě smlouvy s obcí využít systém nakládání s komunálním odpadem stanovený obcí. Smlouva musí být písemná a musí obsahovat výši sjednané ceny za tuto službu.

Obec stanoví kritéria, při jejichž splnění se budou moci původci odpadů zapojit do obecního systému nakládání s komunálními odpady v obci s komunálními odpady, které produkují.

Pokud se fyzická osoba oprávněná k podnikání a právnická osoba zapojí do obecního systému nakládání s komunálním odpadem, nevede evidenci odpadů pro komunální odpad, se kterým se zapojila. Pro své ostatní odpady vede evidenci a plní všechny ostatní zákonné povinnosti původce.

8.2. Biologicky rozložitelný odpad

V souladu s čl. 2 písm. m) směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů se biologicky rozložitelným odpadem rozumí odpad, který podléhá aerobnímu nebo anaerobnímu rozkladu.

V souladu s čl. 3 odst. 4 rámcové směrnice se biologickým odpadem rozumí biologicky rozložitelný odpad ze zahrad a veřejné zeleně, potravinářský a kuchyňský odpad z domácností, restaurací, stravovacích nebo maloobchodních zařízení a srovnatelný odpad ze zařízení potravinářského průmyslu.

8.2.1. Povinnosti při nakládání s biologicky rozložitelným odpadem

Zařízení k nakládání s biologicky rozložitelným odpadem je možné provozovat pouze na základě povolení k provozu zařízení podle bodu 6.8 a v souladu s jeho provozním řádem.

K rozhodnutí o provozu zařízení k nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, pokud se v zařízení zpracovává vedlejší produkt živočišného původu, vydává závazné stanovisko orgán krajské veterinární správy.

Výjimka z povinnosti získat povolení bude stanovena pro tzv. malá zařízení. Malým zařízením se rozumí zařízení, které zpracovává biologicky rozložitelný odpad pro jednu zakládku v množství nepřekračujícím 10 tun a roční množství zpracovaného biologicky rozložitelného odpadu nepřesahuje 150 tun. Bude však zachována současná povinnost provozovat malé zařízení pouze na základě kladného vyjádření místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Provozovatel zařízení k nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, včetně provozovatele malého zařízení, je povinen zpracovat jeho provozní řád.

Provozovatel zařízení k nakládání s biologicky rozložitelným odpadem je povinen výstupy ze zařízení hodnotit a zařazovat postupy a metodami stanovenými vyhláškou a v souladu s ní je označovat a vybavovat návodem k použití. Výstupy ze zařízení, které nelze zařadit do žádné ze skupin stanovených vyhláškou, a zbytkový odpad po úpravě biologicky rozložitelného odpadu, který již není odpadem podléhajícím biologickému rozkladu, je provozovatel zařízení povinen předat k využití nebo odstranění oprávněné osobě.

Nově obec nebude mít možnost zřizovat obecní kompostárnu v režimu předcházení vzniku odpadu. Rostlinné materiály z veřejné zeleně tak budou využívány v režimu odpadu v zařízeních k nakládání s odpadem. Pro stávající obecní kompostárny provozované v režimu předcházení vzniku odpadu budou nastaveny zjednodušené podmínky provozu, bude se ale jednat o nakládání s odpadem.

Vyhláška stanoví:

- náležitosti provozního řádu zařízení k nakládání s biologicky rozložitelným odpadem,
- náležitosti provozního řádu malého zařízení k nakládání s biologicky rozložitelným odpadem,
- náležitosti hlášení o malém zařízení k nakládání s biologicky rozložitelným odpadem,
- technické požadavky na zpracování biologicky rozložitelného odpadu,
- technické požadavky na zařízení k nakládání s biologicky rozložitelným odpadem,
- skupiny biologicky rozložitelných odpadů s ohledem na jejich vlastnosti a možnosti následného zpracování,
- způsoby zpracování jednotlivých skupin biologicky rozložitelného odpadu,
- požadavky na kvalitu odpadu vstupujícího do technologie materiálového využití biologicky rozložitelného odpadu,
- způsob a kritéria hodnocení a zařazování zpracovaného biologicky rozložitelného odpadu do skupin podle způsobů jeho materiálového využití,
- označování skupin biologicky rozložitelného odpadu podle způsobu jejich biologického zpracování a kritéria hodnocení zpracovaného biologicky rozložitelného odpadu jako dále již biologicky nerozložitelného odpadu,
- limitní hodnoty koncentrací cizorodých látek a indikátorových organismů ve výstupech ze zařízení pro biologické zpracování odpadu,
- metody stanovení koncentrací cizorodých látek,
- četnost a metody vzorkování.

8.2.2. Povinnosti při nakládání s kaly

Nakládání s kaly je upraveno směrnicí Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství.

V souladu s čl. 2 písm. a) směrnice 86/278/EHS se kalem rozumí:

- kal z čistíren odpadních vod zpracovávajících městské odpadní vody nebo odpadní vody z domácností a z jiných čistíren odpadních vod, které zpracovávají odpadní vody stejného složení jako městské odpadní vody a odpadní vody z domácností,
- kal ze septiků a jiných podobných zařízení,
- kal z čistíren odpadních vod výše neuvedených.

Upraveným kalem se rozumí kal, který byl podroben biologické, chemické nebo tepelné úpravě, dlouhodobému skladování nebo jakémukoliv jinému vhodnému procesu tak, že se významně sníží obsah patogenních organismů v kalech, a tím zdravotní riziko spojené s jeho použitím.

Použitím kalu se rozumí převzetí upraveného kalu zemědělcem a jeho zapracování do půdy. Po dobu od převzetí kalu nesmí být kal umístěn jinde než na pozemcích, na kterých bude zapracováván.

Kal může být skladován pouze v zařízení na skladování odpadu podle bodu 6.2.

Používat je možno pouze upravené kaly, a to s ohledem na nutriční potřeby rostlin, za podmínek stanovených vyhláškou a v souladu s programem použití kalů tak, aby použitím kalů nebyla zhoršena kvalita půdy a kvalita povrchových a podzemních vod.

Provozovatel čistírny odpadních vod může předat kaly určené pro zapracování do půdy pouze zemědělcem. Před předáním je povinen zpracovat v rozsahu stanoveném vyhláškou program použití kalů a v tomto programu doložit splnění podmínek použití kalů stanovených tímto zákonem a vyhláškou a předložit tento program ke schválení. Určení tohoto orgánu bude vycházet ze vzájemné dohody ministerstva s Ministerstvem zemědělství. Program použití kalů je po schválení povinen předat osobě, která bude kaly používat.

Z programu použití kalů musí být zřejmý původ kalů. Program musí být zpracován vždy pro konkrétní kal. Po celou dobu nakládání s kaly nesmí docházet k míšení kalů od různých původců, či z jednotlivých čistíren odpadních vod.

Použití upravených kalů je zakázáno:

- na zemědělské půdě, která je součástí chráněných území a lokalit soustavy Natura 2000 podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
- na lesních porostních půdách běžně využívaných klasickou lesní pěstební činností,
- v pásmu ochrany vodních zdrojů, na zamokřených a zaplavovaných půdách,
- na trvalých travních porostech a travních porostech na orné půdě v průběhu vegetačního období až do poslední seče,
- v intenzivních plodících ovocných výsadbách,
- na pozemcích využívaných k pěstování polních zelenin v roce jejich pěstování a v roce předcházejícím,
- v průběhu vegetace při pěstování pícnin, kukuřice a při pěstování cukrové řepy s využitím chrástu ke krmění,
- jestliže z půdních rozborů vyplyne, že obsah vybraných rizikových látek v průměrném vzorku překračuje jednu z hodnot stanovených ve vyhlášce,
- na půdách s hodnotou výměnné půdní reakce nižší než pH 5,6,
- na plochách, které jsou využívány k rekreaci a sportu, a veřejně přístupných prostranstvích nebo

- jestliže kaly nesplňují mikrobiologická kritéria stanovená vyhláškou; použití mikrobiálně kontaminovaných kalů může být provedeno pouze po prokázané hygienizaci kalů.

Vyhláška bude zpracována ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem zdravotnictví a stanoví:

- podmínky pro úpravu kalů,
- náležitosti programu použití kalů,
- technické podmínky použití upravených kalů na zemědělské půdě, včetně možností nakládání s nimi před jejich zapravením.
- mezní hodnoty koncentrací vybraných rizikových látek v půdě a těžkých kovů, které mohou být přidány do zemědělské půdy za 10 let,
- mezní hodnoty koncentrací vybraných rizikových látek v kalech pro použití na zemědělské půdě,
- mikrobiologická kritéria pro použití upravených kalů,
- postupy analýzy kalů a půdy, včetně metod odběru vzorků.

8.3. Nebezpečný odpad

Pro nakládání s nebezpečným odpadem bude zachován současný stav, který bude upraven na základě změn vyplývajících z rámcové směrnice a z usnesení vlády č. 1076/2008 o systémových opatřeních k předcházení nežádoucím situacím v souvislosti s nezákonným nakládáním s chemickými látkami a odpady.

V souladu s čl. 3 odst. 2 rámcové směrnice se nebezpečným odpadem rozumí odpad, který vykazuje jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v přímo použitelném nařízení Komise 2014/1357/EU, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic.

8.3.1. Zařazování odpadu podle kategorií

Původce odpadu a oprávněná osoba jsou povinni pro účely nakládání s odpadem zařadit odpad do kategorie nebezpečný odpad, pokud

- a) vykazuje jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze zákona,
- b) je uveden v Katalogu odpadů pod jedním katalogovým číslem s přiřazenou kategorií nebezpečný odpad, nebo
- c) je smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Katalogu odpadů jako nebezpečný.

Opad, který nesplňuje podmínky uvedené v prvním odstavci, zařadí původce odpadu nebo oprávněná osoba do kategorie ostatní odpad.

Směsný komunální odpad se nezařazuje do kategorie nebezpečný a původce a oprávněná osoba nejsou povinni s ním nakládat jako s nebezpečným, i když splňuje podmínky pro zařazení do kategorie nebezpečný odpad.

Vyhláška bude zpracována ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví a stanoví:

- popis nebezpečných vlastností odpadu,
- kritéria, zkušební metody a limitní hodnoty pro přiřazování nebezpečných vlastností odpadu.

8.3.2. Hodnocení nebezpečných vlastností odpadu

Původce nebo oprávněná osoba jsou povinni požádat pověřenou osobu či osoby o hodnocení nebezpečných vlastností odpadu v případě, že se domnívají, že odpad uvedený v Katalogu odpadů pod jedním katalogovým číslem s přiřazenou kategorií nebezpečný odpad, nebo odpad, který je smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Katalogu odpadů jako nebezpečný, nebo nebezpečný odpad po úpravě nemá žádnou z nebezpečných vlastností a má v úmyslu s ním nakládat jako s odpadem kategorie ostatní. Žádost se podává prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

V případě, že má inspekce důvodnou pochybnost, že původce odpadu nebo oprávněná osoba odpad správně zařadili, může původci odpadu nebo oprávněné osobě rozhodnutím uložit povinnost požádat o hodnocení nebezpečných vlastností odpadu. Původce nebo oprávněná osoba v takovém případě nechají provést hodnocení na své náklady.

Pokud se provedeným hodnocením prokáže, že odpad uvedený v odstavci prvním nemá žádnou z nebezpečných vlastností, nejsou povinni dodržovat režim stanovený pro nebezpečný odpad. Jsou však povinni ověřovat, zda odpad tyto nebezpečné vlastnosti nemá, a to v souladu s podmínkami stanovenými pověřenou osobou v osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu.

Hodnocení nebezpečných vlastností odpadu provádí osoba pověřená k hodnocení nebezpečných vlastností odpadu (dále jen „pověřená osoba“). U každého odpadu musí být hodnoceny vždy všechny nebezpečné vlastnosti.

Pověření k hodnocení nebezpečných vlastností uvedených pod kódy H1, H2, H3-A, H3-B, H12, H14, H15 uděluje ministerstvo. Podmínkou pro udělení pověření ministerstva je:

- ukončené vysokoškolské vzdělání technického nebo přírodovědného směru v magisterském studijním programu,
- nejméně 10 let praxe v oboru chemie nebo odpadového hospodářství, a
- doklad o absolvování školení, jehož náplň schválilo ministerstvo.

Pověření k hodnocení nebezpečných vlastností uvedených pod kódy H4 až H11 a H13 uděluje Ministerstvo zdravotnictví. Podmínkou pro udělení pověření Ministerstva zdravotnictví je:

- pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadu uvedených pod kódem H4 až H8, H10, H11 a H13 ukončené vysokoškolské vzdělání v oboru lékařství, veterinární lékařství nebo farmacie, případně v jiném oboru, pokud osoba absolvovala postgraduální studium ve specializaci průmyslové toxikologie,
- pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadu uvedených pod kódem H9 ukončené vysokoškolské vzdělání v oboru lékařství nebo veterinární lékařství,
- nejméně 10 let praxe v oboru lékařství, veterinární lékařství nebo farmacie, a
- doklad o absolvování školení, jehož náplň schválilo ministerstvo.

Součástí pověření je poskytnutí přihlašovacích údajů pověřené osoby do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí, prostřednictvím něhož bude hodnocení nebezpečných vlastností odpadů provádět.

Pověření je udělováno na dobu až 5 let.

Pověření je možné prodloužit o dalších 5 let. O prodloužení může žadatel požádat nejdříve 2 měsíce před vypršením platnosti stávajícího pověření. Do doby vydání rozhodnutí stávající pověření nezaniká.

V rámci žádosti o prodloužení pověření musí žadatel doložit:

- osobní údaje a
- doklad o absolvování vzdělávacího programu určeného pro pověřené osoby žádající

o prodloužení pověření.

Oproti stávající právní úpravě, podle které musí osoby žádající o prodloužení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadu absolvovat stejný kurz jako noví žadatelé, dochází tedy ke změně. Absolvování speciálního vzdělávacího programu je v tomto případě dostačující.

Pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadu vzniká též marným uplynutím lhůty a způsobem podle § 28 až 30 zákona č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb.

Udělené pověření nepřechází na jinou osobu.

U právnické osoby musí splnit podmínky pro udělení pověření tzv. odborný zástupce. Počet odborných zástupců u právnické osoby není omezen. Je vydáno jedno pověření pro právnickou osobu s časovou platností. Jestliže subjekt požádá o doplnění dalšího odborného zástupce a doloží, že tento splňuje podmínky pro vydání pověření, ministerstvo nebo Ministerstvo zdravotnictví vydá rozhodnutí o změně pověření. Doba platnosti původního rozhodnutí zůstává nezměněna.

Pokud dojde k ukončení činnosti odborného zástupce u pověřené osoby, jejímž je jediným odborným zástupcem, je pověřená osoba povinna ustanovit nového odborného zástupce a tuto skutečnost oznámit ministerstvu, které jí pověření udělilo, a to nejpozději do 15 dnů ode dne ukončení činnosti odborného zástupce. Zároveň je pověřená osoba povinna tomuto ministerstvu předložit doklady, ze kterých vyplývá odborná způsobilost nového odborného zástupce.

Ministerstvo nebo Ministerstvo zdravotnictví rozhodne o změně v pověření v následujících případech:

- změna názvu nebo změna osobních údajů pověřené osoby,
- změna v osobě odborného zástupce, nebo
- doplnění dalšího odborného zástupce k pověřené osobě.

Pověření je platné na stejnou dobu, jako pověření předchozí.

K žádosti o pověření, změnu a prodloužení je třeba doložit kolek v hodnotě 1000 Kč.

Pověření podle odstavce 5 a 6 se nevyžaduje u osoby, která je usazena v jiném členském státě Evropské unie a na území České republiky hodlá dočasně nebo ojedinele vykonávat výše uvedenou činnost, pokud prokáže, že je státním příslušníkem členského státu Evropské unie a je oprávněna k výkonu uvedených činností podle právních předpisů jiného členského státu Evropské unie. Doklady o splnění těchto podmínek je povinna předložit ministerstvu nebo Ministerstvu zdravotnictví před zahájením uvedených činností. Ministerstvo nebo Ministerstvo zdravotnictví po předložení dokladů poskytne této osobě přihlašovací údaje do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

Ministerstvo nebo Ministerstvo zdravotnictví poskytne pověřené osobě a osobě, která je usazena v jiném členském státě Evropské unie, přihlašovací údaje do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

Zánik a odejmutí pověření

Pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadu zaniká:

- smrtí fyzické osoby, která je pověřenou osobou,
- zánikem právnické osoby, která je pověřenou osobou,
- prohlášením konkursu na majetek pověřené osoby,

- uplynutím doby, na kterou bylo pověření vydáno, pokud nebylo požádáno o jeho prodloužení, nebo
- dnem doručení oznámení pověřené osoby o ukončení její činnosti jako pověřené osoby ministerstvu, které ji pověřilo.

V případě, že je pověření odejmuto osobě, která je samostatně pověřenou osobou a zároveň odborným zástupcem u pověřené právnické osoby, nemůže vykonávat činnost odborného zástupce u právnické osoby a opačně.

Ministerstvo nebo Ministerstvo zdravotnictví v rámci své působnosti rozhodnutím odejme pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadu pověřené osobě, pokud neplní postupy stanovené pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadu nebo nesplňuje podmínky, za kterých bylo pověření uděleno, nebo vystaví osvědčení na odpad, který má nebezpečnou vlastnost, kterou pověřená osoba hodnotila.

Osoba, které bylo odejmuto pověření, může podat žádost o nové pověření až po uplynutí 5 let po jeho odejmutí.

Osvědčení a sdělení

Nebezpečné vlastnosti odpadu hodnotí pověřená osoba na základě žádosti původce nebo oprávněné osoby. Údaje o jednotlivých prováděných hodnoceních zadává pověřená osoba do systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Zjistí-li pověřená osoba, že odpad žádnou nebezpečnou vlastnost nemá, vydá žadateli osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu. V opačném případě pověřená osoba písemně sdělí s odůvodněním žadateli, že odpad má jednu nebo více nebezpečných vlastností. Hodnotí-li různé nebezpečné vlastnosti jednoho odpadu různé pověřené osoby, vydávají osvědčení nebo sdělení společně.

Osvědčení a sdělení se vydává prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Žadatel obdrží osvědčení nebo sdělení v listinné podobě opatřené podpisem pověřené osoby nebo osob.

V osvědčení vymezí pověřená osoba druh a původ odpadu, na který se osvědčení vztahuje, a stanoví podmínky a dobu platnosti osvědčení. Tato doba nesmí být delší než 4 roky. Osvědčení pozbývá platnosti okamžitě, když u původce nebo oprávněné osoby dojde ke změně technologie nebo vstupního materiálu, který ovlivní složení odpadu nebo jeho vlastnosti. Součástí osvědčení je dokumentační zpráva.

Původce nebo oprávněná osoba jsou povinni dodržovat podmínky stanovené v osvědčení pověřenou osobou. V případě, že podmínky nedodržuje, osvědčení je neplatné a odpad je považován za nebezpečný.

Osvědčení může být pověřenou osobou po opakovaném vyhodnocení nebezpečných vlastností, plnění podmínek a výsledků trvalé kontroly prodlouženo na další 4 roky, a to i opakovaně.

Inspekce nebo krajský úřad příslušný podle místa nakládání s odpadem mohou pozastavit platnost vydaného osvědčení na dobu nejvýše 60 dnů, vzniknou-li pochybnosti o dodržení správných metod nebo postupu stanovených pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadu nebo způsobu a četnosti kontrol nebezpečných vlastností odpadu nebo vzniknou-li pochybnosti o výsledku hodnocení nebezpečných vlastností odpadu. Odvolání proti rozhodnutí o pozastavení platnosti osvědčení nemá odkladný účinek.

Inspekce nebo krajský úřad příslušný podle místa nakládání s odpadem mohou odejmout osvědčení, jestliže nebyly dodrženy metody nebo postup stanovený pro hodnocení

nebezpečných vlastností odpadu nebo nebezpečné vlastnosti nebyly vyhodnoceny správně. Odvolání proti rozhodnutí o odejmutí osvědčení nemá odkladný účinek.

Pověřená osoba nesmí vydat osvědčení pro odpad, za který odpovídá jako původce nebo oprávněná osoba, a nesmí hodnotit nebezpečné vlastnosti, k jejichž hodnocení nebyla pověřena.

Orgány inspekce, krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušné podle místa nakládání s odpadem mají přístup k záznamům o provedených hodnoceních nebezpečných vlastností odpadu vedených v integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a zapisují do něj údaje o pozastavení platnosti nebo odnětí osvědčení.

Vyhláška bude zpracována ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví a stanoví:

- obsah školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadu,
- rozsah a způsob konání zkoušky hodnocení nebezpečných vlastností odpadu,
- podmínky, jejichž splnění musí osoba prokázat před udělením pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadu,
- obsah a rozsah vzdělávacího programu pro pověřené osoby žádající o prodloužení, pověření,
- obsah žádosti o prodloužení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadu
- obsah žádosti o hodnocení nebezpečných vlastností odpadu,
- metody a postup hodnocení nebezpečných vlastností odpadu,
- náležitosti osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu a sdělení o nebezpečných vlastnostech odpadu.

8.3.3. Povinnosti při nakládání s nebezpečným odpadem

Skladování nebezpečného odpadu bude možné provádět pouze na základě povolení k provozování skladu odpadu a v souladu s provozním řádem skladu.

Sběr, úpravu, využití a odstranění nebezpečného odpadu je možné provádět pouze v zařízeních k tomu určených a povolených podle bodu 6.8.

Mísení nebezpečných odpadů navzájem nebo s ostatními odpady, látkami nebo materiály je zakázáno. Přípustné je pouze ve výjimečných případech, a to se souhlasem krajského úřadu příslušného podle místa nakládání s odpadem. Krajský úřad tento souhlas udělí pouze tehdy, pokud mísením nebezpečných odpadů nedojde k ohrožení životního prostředí nebo zdraví, je v souladu s nejlepšími dostupnými technikami a je prováděno zařízením k využití nebo odstranění odpadu provozovaným na základě povolení podle bodu 6.8. Pokud již došlo ke smísení nebezpečných odpadů navzájem nebo s ostatními odpady, látkami nebo materiály, musí být provedeno jejich roztřídění, je-li to technicky a ekonomicky proveditelné a je-li to nezbytné pro zajištění ochrany životního prostředí a zdraví. Tato povinnost se nevztahuje na mísení nebezpečných odpadů, pro které je vydán souhlas krajského úřadu.

Původce nebezpečného odpadu nebo oprávněná osoba, která nakládá s nebezpečným odpadem, jsou povinni zajistit, aby byl nebezpečný odpad označen způsobem stanoveným ve vyhlášce.

Původce nebezpečného odpadu a oprávněná osoba, která nakládá s nebezpečným odpadem, jsou povinni zpracovat identifikační list nebezpečného odpadu a místa nakládání s nebezpečným odpadem tímto listem vybavit.

Vyhláška stanoví:

- technické podmínky pro shromažďování a skladování nebezpečného odpadu,

- způsob označování nebezpečného odpadu,
- náležitosti identifikačního listu nebezpečného odpadu.

8.3.4. Ohlašování přepravy nebezpečného odpadu

Přeprava nebezpečných odpadů se ohlašuje ministerstvu prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Přepřavu ohlašuje odesílatel, ale po vzájemné dohodě může přepřavu ohlásit také příjemce. Příjemce je povinen do tří dnů potvrdit převzetí odpadů.

Přeprava nebezpečných odpadů se neohlašuje, pokud nepřesahuje areál provozovny, a v případě, že odesílatelem je nepodnikající fyzická osoba.

Vyhláška stanoví vzor ohlašovacího listu a rozsah informací podle ohlašovacího listu, které musí obsahovat doklad přiložený k zásilce

8.4. Odpad z výroby oxidu titaničitého

V souladu s čl. 67 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrování prevence a omezování znečištění) se nesmí níže uvedený odpad, který pochází z výroby oxidu titaničitého, odstraňovat umístěním do vodního útvaru (§ 2 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon):

- a) pevný odpad,
- b) matečné louhy vznikající ve fázi filtrace po hydrolýze roztoku síranu titaničitého ze zařízení používajících sulfátový proces, včetně kyselého odpadu smíchaného s takovými louhy a obsahujícího celkem více než 0,5 % volné kyseliny sírové a různé těžké kovy a včetně matečných louhů zředěných tak, aby obsahovaly 0,5 % nebo méně volné kyseliny sírové,
- c) odpad ze zařízení používajících chloridový proces obsahujícího více než 0,5 % volné kyseliny chlorovodíkové a různé těžké kovy, včetně odpadu zředěného tak, aby obsahoval 0,5 % nebo méně volné kyseliny chlorovodíkové,
- d) filtrační sůl, kaly a kapalný odpad vznikající při úpravě (koncentraci nebo neutralizaci) s odpadem uvedeným v písmenech b) a c) a obsahujícího různé těžké kovy, avšak nezahrnujících neutralizované a přefiltrované, popřípadě čištěné odpady, které obsahují těžké kovy pouze ve stopových množstvích a které mají před jakýmkoli zředěním hodnotu pH vyšší než 5,5.

8.5. Zařízení obsahující PCB a odpad perzistentních organických znečišťujících látek

8.5.1. Zařízení obsahující PCB

PCB se rozumí polychlorované bifenyly, polychlorované terfenyly, monometyltatrachlor-difenylmetan, monometyldichlordifenylmetan, monometyldibromdifenylmetan a veškeré směsi obsahující jednu nebo více z uvedených látek v celkové koncentraci těchto látek vyšší než 50 mg/kg.

Lehce kontaminovaným zařízením se rozumí zařízení, jehož provozní kapalina obsahuje PCB v koncentraci 50 - 500 mg/kg, nebo to, u něhož lze uvedené koncentrační rozmezí obsahu PCB v provozní kapalíně důvodně předpokládat. Odůvodněním platnosti tohoto předpokladu je skutečnost, že na 500 kusů zkoumaných zařízení se zjištěným obsahem PCB v provozní náplni v koncentraci menší než 50 mg/kg připadá pouze jedno zařízení se zjištěným obsahem PCB v provozní náplni v koncentraci 50 – 500 mg/kg. Tento předpoklad musí být splněn pro každou z následujících skupin zařízení: olejové transformátory, kondenzátory s kapalným

dielektrikem, rezistory, indukční cívky a další elektrotechnická zařízení plněná elektroizolační kapalinou. Zařízení vyrobená po 1. lednu 2000 se do odůvodnění platnosti předpokladu nezahrnují.

Zařízení obsahující PCB s celkovým objemem náplně PCB vyšším než 5 litrů (vyjma vybraných zařízení) měla být na základě zákona o odpadech a v souladu s požadavky směrnice Rady 96/59/ES ze dne 16. září 1996 o odstraňování polychlorovaných bifenylyů a polychlorovaných terfenylů odstraněna do konce roku 2010. Porušení této povinnosti bude sankcionováno prostřednictvím odkazu na předchozí právní úpravu v přechodném ustanovení.

Zařízení s celkovým objemem náplně vyšším než 5 litrů, které mohlo obsahovat PCB, a u kterého byla prokázána nepřítomnost PCB a tato skutečnost sdělena evidenčnímu místu, nebo u kterého došlo k odstranění PCB úspěšně provedenou dekontaminací a tato skutečnost byla sdělena evidenčnímu místu, a zařízení vyrobené po 1. ledna 2000, u kterého nebyla prokázána přítomnost PCB, se mohou provozovat.

S obsahem PCB mohou být nadále provozována:

1. lehce kontaminovaná zařízení,
2. transformátory s obsahem PCB 50-500 mg/kg,
3. zařízení s obsahem PCB s objemem náplně menším než 5 litrů.

Zařízení podle bodů 2 a 3 je možno provozovat do termínů stanovených v plánech postupného odstranění PCB, případně seznamech zařízení, která obsahují PCB a nepodléhají evidenci, které byly vypracovány na základě § 27 odst. 8 a 9 platného zákona o odpadech, nejdéle však k roku 2025, jak stanoví pro zařízení s obsahem PCB Stockholmská úmluva o perzistentních organických polutantech z 23. května 2001, kterou je Česká republika vázána. V případě dekontaminace těchto zařízení do roku 2025 je možný jejich další provoz. Do tohoto roku musí být odstraněna nebo dekontaminována také lehce kontaminovaná zařízení.

Zařízení obsahující PCB, které bylo předáno oprávněné osobě ke sběru odpadu, musí být odstraněno do jednoho roku. Odstranění PCB je možné pouze v zařízeních k tomu určených a provádí se způsoby uvedenými pod kódy D8, D9, D10, D12 a D15.

Vlastníci nebo provozovatelé dekontaminovaných zařízení a transformátorů s provozní náplní obsahující PCB v koncentraci 50 - 500 mg/kg a jiných lehce kontaminovaných zařízení jsou povinni označit tato zařízení způsobem stanoveným vyhláškou.

Vlastníci nebo provozovatelé transformátorů s provozní náplní obsahující PCB v koncentraci 50 - 500 mg/kg a jiných lehce kontaminovaných zařízení je udržují do doby vyřazení z provozu tak, aby PCB, které jsou v nich obsaženy, vyhovovaly technickým normám, aby zařízení byla v dobrém provozním stavu a aby nedocházelo k úniku jejich náplně.

Osoby, které provozují transformátory s provozní náplní obsahující PCB v koncentraci 50 - 500 mg/kg a jiná lehce kontaminovaná zařízení, pokračují ve vedení samostatné evidence těchto zařízení, stanovené předchozími právními předpisy. Změny v evidenci jsou povinni neprodleně ohlásit ministerstvu.

Oprávněná osoba ke sběru odpadu nebo k odstranění odpadu, která přijme zařízení obsahující PCB nad 5 litrů náplně, o kterém není vedena evidence, je povinna ohlásit údaje o tomto zařízení ministerstvu. Náležitosti ohlášení stanoví vyhláška.

Vyhláška stanoví:

- podmínky pro dekontaminaci zařízení,
- metody pro stanovení celkové koncentrace PCB v látkách, které je obsahují,
- způsob označování zařízení obsahujících PCB,

- způsob a rozsah vedení evidence transformátorů s provozní náplní obsahující PCB v koncentraci 50 - 500 mg/kg a jiných lehce kontaminovaných zařízení a způsob a rozsah ohlašování změn v této evidenci,
- náležitosti ohlašování prováděného osobou oprávněnou ke sběru odpadu.

8.5.2. Odpad perzistentních organických znečišťujících látek

Odpadem perzistentních organických znečišťujících látek se rozumí odpad obsahující alespoň jednu z látek uvedených v příloze IV nařízení č. 850/2004, s výjimkou PCB, které je definováno v souladu se směrnicí 96/59/ES.

Nakládání s tímto odpadem upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 ze dne 29. dubna 2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS.

Vyhláška stanoví technické požadavky na nakládání s odpadem perzistentních organických znečišťujících látek.

8.6. Odpad z azbestu

Původce odpadu obsahujícího azbest a oprávněná osoba, která nakládá s odpadem obsahujícím azbest, jsou povinni zajistit, aby při tomto nakládání nebyla z odpadu do ovzduší uvolňována azbestová vlákna nebo azbestový prach a aby nedošlo k rozlití kapalin obsahujících azbestová vlákna.

Odpad obsahující azbestová vlákna nebo azbestový prach lze ukládat pouze na skládky k tomu určené a může být upravován pro snížení nebo odstranění jejich nebezpečných vlastností. Po uložení odpadu na skládku je třeba tyto odpady okamžitě zakrýt. Odpad z azbestu přijímaný na skládku skupiny S-OO do vyhrazených sektorů nesmí obsahovat jiné nebezpečné látky než azbest. Na tyto skládky může být přijímán pouze odpad z azbestu zabalený v utěsněných obalech, nebo odpad, kde jsou azbestová vlákna vázána pojivem.

Vyhláška stanoví požadavky na shromažďování, skladování, přepravu a ukládání odpadu z azbestu na skládku.

8.7. Odpad ze zdravotnictví a veterinární péče

Odpad ze zdravotnictví a veterinární péče představuje, zejména vzhledem ke své infekčnosti, specifické riziko pro zdraví i životní prostředí. Proto je nově zařazen mezi druhy odpadu, pro jejichž nakládání je třeba stanovit zvláštní podmínky. Nutnost úpravy nakládání s odpadem ze zdravotnictví vyplývá z analýzy současného stavu v České republice uvedené v Realizačním programu č. 2 a nařízení vlády č. 352/2014 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky na období 2015-2024. Dále vyplývá z prohlášení Rady ES ze dne 7. května 1990, ve kterém je vznesen požadavek regulace nakládání se specifickým odpadem ze zdravotnických zařízení a zařízeních sociální péče.

Odpadem ze zdravotnictví a veterinární péče se rozumí odpad skupiny 18 podskupiny 01 Katalogu odpadů, který vzniká v zařízeních ambulantní péče, nemocnicích, léčebných ústavech a při ošetrovatelské péči a odpad z výzkumu, diagnostiky, léčení nebo prevence nemocí zvířat.

Původce odpadu ze zdravotnictví a veterinární péče je povinen zpracovat manipulační řád pro nakládání s tímto druhem odpadu v zařízení, kde vzniká.

Manipulační řád popisuje nakládání se odpadem ze zdravotnictví a veterinární péče od jeho vzniku až po jeho odstranění nebo předání oprávněné osobě.

Souhlas s manipulačním řádem vydává příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Vyhláška bude zpracována v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví a stanoví:

- technické podmínky nakládání s odpadem ze zdravotnictví a s odpadem z veterinární péče,
- náležitosti manipulačního řádu pro nakládání s odpadem ze zdravotnictví a z veterinární péče,
- požadavky na úroveň účinnosti dekontaminace,
- technické požadavky na zařízení určená k zpracování odpadu ze zdravotní a veterinární péče, včetně maximální lhůty pro jejich konečné odstranění.

8.8. Odpadní olej

Odpadním olejem se v souladu s čl. 3 odst. 3 rámcové směrnice rozumí jakýkoliv minerální nebo syntetický mazací nebo průmyslový olej, který se stal nevhodným pro použití, pro které byl původně zamýšlen, zejména upotřebený olej ze spalovacích motorů, převodový olej, minerální nebo syntetický mazací olej, olej pro turbíny a hydraulický olej.

Regenerací odpadního oleje se rozumí jakýkoliv proces, kterým je možno vyrobit základový olej rafinací odpadního oleje, zejména odstraněním kontaminujících složek, oxidačních produktů a aditiv obsažených v takovém oleji.

Původce odpadního oleje a oprávněná osoba, která nakládá s odpadním olejem, jsou povinni zajistit přednostně regeneraci odpadního oleje. Pokud regenerace není z technických důvodů možná, jsou povinni zajistit jeho energetické využití, případně odstranění v souladu s požadavky tohoto zákona a jiných právních předpisů.

Osoba nakládající s odpadními oleji je povinna zajistit, aby, pokud je to technicky a ekonomicky možné, se odpadní oleje odlišných vlastností nesměšovaly, a aby se odpadní oleje nesměšovaly s jinými druhy odpadů nebo látek.

Vyhláška stanoví technické požadavky na nakládání s odpadními oleji.

8.9. Stavební a demoliční odpad

Nakládání se stavebním a demoličním odpadem bude řešeno v návaznosti na rámcovou směrnici o odpadech, která stanoví cíle pro recyklaci stavebních a demoličních odpadů.

Cíl na zvýšení množství využitých stavebních a demoličních odpadů je součástí závazné části Plánu odpadového hospodářství České republiky.

Obec může ve své působnosti stanovit obecně závaznou vyhláškou systém nakládání se stavebním a demoličním odpadem pro osoby, které se do tohoto systému zapojí.

Vyhláška stanoví:

- požadavky na řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů,
- podmínky nakládání se stavebním a demoličním odpadem, které by měly zajistit přednostní recyklaci tohoto odpadu, přispět k jeho odklonu od skládkování, a minimalizovat jeho využívání v neupravené podobě.

8.10. Odpady s obsahem přírodních radionuklidů

Odpady s obsahem přírodních radionuklidů, které vznikají při činnosti pracovišť, kde může dojít k významnému zvýšení ozáření z přírodních zdrojů ionizujícího záření, stanovených v § 6 odst. 2 zákona č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů (atomový zákon) a § 87 vyhlášky č. 307/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (vyhláška o radiační ochraně) (dále jen „NORM pracoviště“), nejsou považovány za radioaktivní odpady a spadají pod režim zákona o odpadech. U odpadů z NORM pracovišť je povinností původce odpadu před jejich uvolněním navrhnout způsob nakládání s nimi (např. skládkování) a to s ohledem na obsah přírodních radionuklidů a radiační ochranu obyvatel.

Podmínky pro posouzení navrženého způsobu nakládání stanoví § 8 atomového zákona a § 91 vyhlášky o radiační ochraně, jejich splnění posuzuje Státní úřad pro jadernou bezpečnost. V případech vymezených v atomovém zákoně a ve vyhlášce o radiační ochraně lze radionuklidy uvádět do životního prostředí pouze na základě povolení k uvádění radionuklidů do životního prostředí (§ 9 odst. 1 písm. h) atomového zákona). Obdobným způsobem bude problematika odpadů z NORM pracovišť řešena i v nově připravovaném atomovém zákoně.

9. Evidence a ohlašování odpadu a zařízení a ohlašování obchodování s odpady a zprostředkování nakládání s odpady

Vedení evidence a ohlašování odpadu bude zjednodušeno a zefektivněno. Výstupy mají sloužit především pro plánování odpadového hospodářství na úrovni krajů a státu a k vyhodnocování plnění cílů v odpadovém hospodářství stanovených evropskými předpisy, a také jako podklad pro činnost veřejné správy a samospráv.

9.1. Průběžná evidence odpadu

Původce odpadu a oprávněná osoba, která nakládá s odpadem, jsou povinni vést průběžnou evidenci o odpadu a způsobech nakládání s ním. Evidence se vede za každou samostatnou provozovnu a za každý druh odpadu samostatně.

Pokud je původce odpadu zapojen na základě smlouvy s obcí do jejího systému nakládání s komunálním odpadem, nevede průběžnou evidenci pro odpad, se kterým je do tohoto systému zapojen.

Provozovatel skládky odpadů dále vede průběžnou evidenci množství materiálů, které nejsou odpadem, uložených na skládku v rámci první fáze provozu skládky.

9.2. Ohlašování produkce a nakládání s odpadem

Pokud původce odpadu vyprodukoval nebo nakládal v uplynulém kalendářním roce s více než 600 kg nebezpečných odpadů nebo s více než 100 tun ostatních odpadů, je povinen zaslat do 15. února následujícího roku pravdivé a úplné hlášení o druzích a množství odpadů a způsobech nakládání s nimi. Do celkového množství vyprodukovaných odpadů se nezapočítávají odpady, se kterými je původce zapojen do obecního systému nakládání s komunálním odpadem.

Pokud oprávněná osoba nakládala v uplynulém kalendářním roce s odpadem, je povinna zaslat do 15. února následujícího roku hlášení o druzích a množství odpadů a o způsobech nakládání s nimi.

Hlášení se zasílá ministerstvu prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Hlášení kontroluje a zpracovává obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa provozovny.

Osoba, která vlastní odpad perzistentních organických znečišťujících látek, je povinna vést o něm samostatnou evidenci a ohlašovat neprodleně změny v evidovaných skutečnostech, ke kterým došlo.

9.3. Ohlašování zařízení, obchodování s odpady a zprostředkování nakládání s odpady

Provozovatel zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu, včetně zařízení, která využívají odpady, a mají výjimku z povinnosti získat povolení dle bodu 6.8, je povinen zaslat údaje o tomto zařízení krajskému úřadu, a to do 15 dnů od zahájení, ukončení nebo přerušení jeho provozu prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

Provozovatel skládky odpadu je dále povinen prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí zaslat vždy do 15. února údaje o stavu vytvořené finanční rezervy, o volné kapacitě skládky k 31. prosinci předchozího roku, o vybraných poplatcích a o množství materiálů, které nejsou odpadem, uložených na skládku v rámci první fáze provozu skládky v daném kalendářním roce příslušnému krajskému úřadu. Údaje o vytvořené finanční rezervě musí být doloženy výpisem z bankovního účtu provozovatele skládky. Dále je povinen zaslat ministerstvu informace o uhrazených poplatcích za skládkování odpadu.

Osoba, která obchoduje s odpady nebo zprostředkovává nakládání s odpady, je povinna ohlásit krajskému úřadu příslušnému podle svého sídla prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí zahájení nebo obnovení provádění dané činnosti před jeho zahájením nebo obnovením a ukončení nebo přerušeni poskytování této činnosti do 15 dnů od jeho ukončení nebo přerušeni.

Obec je povinna zasílat ministerstvu každoročně do 15. února následujícího roku hlášení o nastavení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v rozsahu stanoveném vyhláškou prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Hlášení kontroluje a zpracovává obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa provozovny.

Výše uvedená zařízení a osoby obchodující s odpadem se pro účely plnění evidenčních a ohlašovacích povinností označují identifikačním číslem. To přiděluje příslušný krajský úřad postupem stanoveným vyhláškou, kterou se stanoví Katalog zařízení.

9.4. Povinnosti orgánů veřejné správy

Obecní úřad obce s rozšířenou působností a krajský úřad jsou povinny zasílat ministerstvu informace o každém rozhodnutí vydaném podle zákona o odpadech, a to do 15 dnů od nabytí jejich právní moci.

Krajský úřad je povinen zasílat ministerstvu údaje o provozu zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu, a o skladech odpadu, a to do 15 dnů od jejich obdržení.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností a krajské úřady ověřují úplnost a správnost údajů zaslaných v rámci ohlašování produkce a nakládání s odpadem a ohlašování zařízení.

Údaje z oblasti odpadového hospodářství budou sbírány v rámci evidence a ohlašování nakládání s odpady podle tohoto zákona. Ministerstvo životního prostředí zajistí Českému statistickému úřadu přístup k výstupům z evidence a ohlašování produkce a nakládání s

odpady. Za tím účelem musí tyto výstupy splňovat kritéria na jejich statistické využití podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 o evropské statistice, v platném znění, a podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002 ze dne 25. listopadu 2002 o statistice odpadů, v platném znění. Ministerstvo životního prostředí s Českým statistickým úřadem projedná způsob a možnosti statistického využití údajů v souladu s bodem II. odst. 3 písm. b) usnesení vlády č. 634 ze dne 29. srpna 2012.

Průběžnou evidenci odpadu, samostatnou evidenci odpadu perzistentních organických znečišťujících látek a samostatnou evidenci transformátorů s provozní náplní obsahující PCB v koncentraci 50 - 500 mg/kg nebo jiných lehce kontaminovaných zařízení vznikajících v rámci činnosti Ministerstva obrany a ohlašování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu, zajišťuje Ministerstvo obrany ve spolupráci s ministerstvem.

Veškerá data se shromažďují v Informačním systému odpadového hospodářství a slouží pouze pro činnost orgánů veřejné moci a pro potřeby řešení mimořádných událostí podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Zveřejňovat bude ministerstvo pouze souhrnné informace o produkci a nakládání s odpadem a zařízeních k nakládání s odpadem, nikoliv údaje týkající se jednotlivých subjektů.

9.5. Informační systém odpadového hospodářství

Informační systém odpadového hospodářství je informačním systémem veřejné správy a je součástí jednotného informačního systému životního prostředí. Tento systém zřizuje a spravuje ministerstvo s cílem poskytnout přehled o produkci odpadu a nakládání s odpadem, zařízeních k nakládání s odpady a dalších důležitých údajích z oblasti odpadového hospodářství. Data shromažďovaná v systému mají sloužit zejména k řízení a plánování odpadového hospodářství, výkonu kontrolní činnosti a vrchního státního dozoru a budou přístupná pouze příslušným orgánům veřejné správy. Veřejně přístupné budou pouze souhrnné informace o produkci a nakládání s odpadem, zařízeních k nakládání s odpadem a dopravních odpadu.

Vyhláška stanoví:

- způsob a rozsah vedení průběžné evidence odpadu,
- způsob a rozsah vedení evidence odpadu perzistentních organických znečišťujících látek,
- způsob a rozsah ohlašování produkce a nakládání s odpadem,
- způsob a rozsah ohlašování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu, způsob a rozsah zasilání informací o vydaných rozhodnutích a údajů o zařízeních,
- způsob přidělování identifikačních čísel zařízení a Katalog zařízení.

10. Ekonomické nástroje

10.1. Poplatek za ukládání odpadu na skládku

Za ukládání odpadu a materiálů, které nejsou odpadem, na skládku odpadu bude placen poplatek.

Hlavním cílem placení poplatku je ekonomické znevýhodnění skládkování jako z pohledu ochrany životního prostředí nejméně vhodného způsobu nakládání s odpadem. Odstraňování

odpadu je také na posledním místě v hierarchii nakládání s odpadem stanovené rámcovou směrnicí.

Zpoplatnění se týká i výstupních produktů z úpravy nebo jiného zpracování odpadů a to včetně těch ze zařízení, která jsou provozována v prostorách skládky.

Poplatek nebude placen za odstranění azbestu.

Odpady a materiály, které nejsou odpadem, používané k technologickému zabezpečení skládek nebudou zpoplatněny kompenzační a základní složkou poplatku do 20 % hmotnosti z celkové hmotnosti všech odpadů a materiálů uložených na skládku v daném kalendářním roce.

Odpady a materiály, které nejsou odpadem, které je možné využívat na skládce odpadů, jako technologický materiál k technickému zabezpečení skládky, budou vymezeny ve vyhlášce.

Materiály (movité věci) ukládané na skládku mající nebezpečné vlastnosti jsou vždy odpadem.

Na poplatek nebude uplatňována daň z přidané hodnoty.

Poplatníkem bude osoba, která odpad předává provozovateli skládky odpadu. V případě dalších materiálů (movitých věcí), které nejsou odpadem, a které vstupují do tělesa skládky, je poplatníkem osoba, která tento materiál předává provozovateli skládky k uložení do skládkového tělesa.

Plátcem poplatku bude provozovatel skládky odpadu, který přenesení poplatku společně s cenou služby na osobu předávající odpad případně na osobu předávající materiály (movité věci), které nejsou odpadem. Provozovatel odvede poplatek příjemcům poplatku. Poplatek se odvádí ve výši podle množství odpadu a materiálu uloženého na skládku v daném zúčtovacím období. Poplatky vybrané provozovatelem nemohou být předmětem nařízení a provedení výkonu rozhodnutí, ani zahrnuty do majetkové podstaty provozovatele skládky, majitele skládky nebo jejich právních nástupců.

Poplatek se bude skládat ze dvou, v případě nebezpečných odpadů a odpadů, které bude od roku 2024 zakázáno ukládat na skládky, ze tří složek. Kompenzační složka poplatku bude příjmem obce, na jejímž území se nachází skládka. Základní složka poplatku bude příjmem Státního fondu životního prostředí. U odpadů, které bude od roku 2024 zakázáno ukládat na skládky odpadů, bude součástí poplatku složka účelová. Cílem jejího zavedení je postupné snižování množství těchto odpadů ukládaných na skládky tak, aby mohlo v roce 2024 dojít k úplnému zákazu.

U nebezpečných odpadů bude součástí poplatku složka riziková. Jejím cílem je omezování množství nebezpečných odpadů ukládaných na skládky a podporovat odstraňování nebezpečných vlastností odpadů před jejich uložením na skládku.

Účelová a riziková složka poplatku bude příjmem Státního fondu životního prostředí. Tyto složky poplatku budou hrazeny i v případě, že odpad nebo materiál odpovídajícího složení bude využíván jako technologický materiál k technickému zabezpečení skládky.

Prostředky získané ze základní a účelové složky poplatku budou využity na rozvoj odpadového hospodářství v České republice, a na nakládání s odpady, jejichž původce zanikl nebo není znám, v souladu s bodem 5.

Státní fond životního prostředí bude mít kontrolní pravomoci jako příjemce základní, účelové a rizikové složky poplatku z pohledu správnosti dat vykazovaných plátcem poplatku, a to včetně pravomoci ke kontrole její skutečně vykazované hodnoty na místě kontroly, obdobnou

kontrolní pravomoc bude mít ve vztahu ke kompenzační složce poplatku také obec, na jejímž území se skládka nachází.

Sazba základní a účelové složky poplatku bude stanovena tak, aby docházelo k odklonu odpadu od skládkování směrem ke způsobům využití v souladu s hierarchií nakládání s odpadem. Její výše bude zároveň stanovena tak, aby byl minimalizován dopad na rozpočty obcí, občany a podnikatele. Sazba poplatku za ukládání odpadu kategorie nebezpečný odpad bude oproti odpadu kategorie ostatní odpad vyšší. Bude vycházet z nákladů alternativního nakládání s nebezpečným odpadem s přihlédnutím k potenciálnímu ohrožení životního prostředí. Zároveň bude výrazně nižší, než je tomu v současné době, kdy je celková sazba poplatku několikanásobně vyšší než v ostatních státech Evropské unie.

Kontrolu v oblasti poplatků budou vykonávat krajský úřad, Státní fond životního prostředí a inspekce.

11. Plány odpadového hospodářství

Povinnost zpracovat plán odpadového hospodářství má ministerstvo, kraje a některé obce.

Možnost veřejnosti podílet se na zpracování plánů odpadového hospodářství zůstane zachována ve stejném rozsahu jako doposud.

11.1. Plán odpadového hospodářství České republiky

Plán odpadového hospodářství České republiky zpracovává ministerstvo.

Plán odpadového hospodářství České republiky se skládá z analytické, závazné a směrné části. Závaznou část schvaluje vláda.

Analytická část Plánu odpadového hospodářství České republiky obsahuje vyhodnocení stavu odpadového hospodářství České republiky.

Závazná část Plánu odpadového hospodářství České republiky stanoví cíle, zásady a opatření k jejich dosažení včetně preferovaných způsobů nakládání a soustavu indikátorů k hodnocení plnění cílů Plánu odpadového hospodářství pro nakládání s komunálními odpady, směsným komunálním odpadem, biologicky rozložitelnými odpady, nakládání se stavebními a demoličními odpady, s obalovými odpady, s výrobky s ukončenou životností a vybranými odpady, nakládání s dalšími odpady, zejména nebezpečnými, přípravu na opětovné použití, recyklaci, využívání a odstraňování odpadů minimalizující nepříznivý dopad na životní prostředí, snižování množství odpadů ukládaných na skládky, snižování množství biologicky rozložitelných odpadů ukládaných na skládky, snižování podílu biologicky rozložitelné složky ve směsném komunálním odpadu.

V souladu s čl. 29 rámcové směrnice musí být součástí Plánu odpadového hospodářství České republiky i Program předcházení vzniku odpadu, který bude stanovovat konkrétní cíle a opatření pro předcházení vzniku odpadu, zejména cíle uvedené v příloze č. IV rámcové směrnice.

Směrná část plánu odpadového hospodářství České republiky obsahuje, pokud je to s ohledem na plnění stanovených cílů nezbytné, informace nezbytné pro vypracování kritérií pro umístění a kapacity zařízení pro nakládání s odpady podporovaná z veřejných zdrojů a návrhy na potřebná zařízení pro nakládání s odpady nadregionálního významu.

Stejně jako podle dosavadní právní úpravy Plán odpadového hospodářství České republiky zpracovává ministerstvo ve spolupráci s příslušnými orgány veřejné správy a veřejností

(zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů) nejméně na dobu 10 let, přičemž musí být aktualizován vždy, když dojde k zásadní změně podmínek, na jejichž základě byl zpracován.

Ministerstvo jednou za dva roky za uplynulé dvouleté období provádí vyhodnocení plnění Plánu odpadového hospodářství České republiky, a to na základě stanovené soustavy indikátorů.

11.2. Plán odpadového hospodářství kraje

Plán odpadového hospodářství kraje zpracovává kraj ve spolupráci s příslušnými orgány veřejné správy a veřejností (zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů) v samostatné působnosti.

Plán odpadového hospodářství kraje se skládá z analytické závazné a směrné části. Závazná část se vyhláší formou obecně závazné vyhlášky kraje a musí být v souladu se závaznou částí Plánu odpadového hospodářství České republiky.

Analytická část plánu odpadového hospodářství kraje obsahuje vyhodnocení stavu odpadového hospodářství kraje.

Závazná část plánu odpadového hospodářství kraje obsahuje cíle, zásady a opatření pro předcházení vzniku odpadů.

Závazná část plánu odpadového hospodářství kraje stanoví cíle, zásady a opatření k jejich dosažení včetně preferovaných způsobů nakládání a soustavu indikátorů k hodnocení plnění cílů plánu odpadového hospodářství kraje pro nakládání s komunálními odpady, smíšeným komunálním odpadem a biologicky rozložitelnými odpady, nakládání se stavebními a demoličními odpady, nakládání s obalovými odpady, nakládání s výrobky s ukončenou životností a vybranými odpady, nakládání s dalšími odpady, zejména nebezpečnými, přípravu na opětovné použití, recyklaci, využívání a odstraňování odpadů minimalizující nepříznivý dopad na životní prostředí, snižování množství odpadů ukládaných na skládky, zejména biologicky rozložitelných odpadů, snižování podílu biologicky rozložitelné složky ve smíšeném komunálním odpadu.

Směrná část plánu odpadového hospodářství kraje obsahuje kritéria pro typy, umístění a kapacity zařízení pro nakládání s odpady podporovaná z veřejných zdrojů a, pokud je to s ohledem na plnění stanovených cílů nezbytné, záměry na potřebná zařízení pro nakládání s odpady,.

Závazná část musí být vyhlášena do 18 měsíců od vyhlášení závazné části Plánu odpadového hospodářství České republiky.

Plán odpadového hospodářství kraje se zpracovává nejméně na dobu 10 let, přičemž musí být aktualizován vždy, když dojde k zásadní změně podmínek, na jejichž základě byl zpracován, nebo ke změně závazné části Plánu odpadového hospodářství České republiky.

K návrhu plánu odpadového hospodářství kraje se veřejnost vyjadřuje v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí.

Kraj je povinen zaslat návrh plánu odpadového hospodářství kraje nebo jeho změny v elektronické podobě ministerstvu k odsouhlasení. V případě, že je plán odpadového hospodářství kraje v rozporu se zákonem o odpadech nebo Plánem odpadového hospodářství ČR, ministerstvo vyzve kraj k odstranění rozporů. Kraj tyto rozpory odstraní a plán zašle ministerstvu.

Kraj jednou za dva roky za uplynulé dvouleté období vyhodnotí a zpracuje zprávu o plnění cílů plánu odpadového hospodářství kraje na základě stanovené soustavy indikátorů a toto vyhodnocení zasílá ministerstvu.

11.3. Plán odpadového hospodářství obce

Plán odpadového hospodářství je povinna zpracovat obec, která produkuje ročně více než 10 t nebezpečného odpadu nebo více než 1 000 t ostatního odpadu.

Obec, která ke dni vyhlášení závazné části plánu odpadového hospodářství kraje nebo její změny produkuje množství odpadů nad limit stanovený v odstavci prvním, zpracuje návrh plánu odpadového hospodářství do 1 roku od vyhlášení závazné části plánu odpadového hospodářství kraje nebo její změny. Ostatní obce zpracují návrh plánu odpadového hospodářství do 1 roku od dosažení produkce odpadů nad limit stanovený v odstavci prvním.

Plán odpadového hospodářství obce musí být v souladu s plánem odpadového hospodářství kraje.

Plán odpadového hospodářství obce se zpracovává na dobu nejméně 5 let, přičemž musí být aktualizován vždy, když dojde k zásadní změně podmínek, na jejichž základě byl zpracován.

Plán odpadového hospodářství obce se skládá z části analytické, závazné a směrné.

Analytická část plánu odpadového hospodářství obce obsahuje vyhodnocení stavu odpadového hospodářství obce.

Závazná část plánu odpadového hospodářství obce obsahuje opatření pro předcházení vzniku odpadů v souladu s plánem odpadového hospodářství kraje.

Závazná část plánu odpadového hospodářství obce stanoví cíle a opatření k jejich dosažení v rámci obecního systému pro nakládání s odpady a soustavu indikátorů k hodnocení plnění cílů plánu odpadového hospodářství obce

Směrná část plánu odpadového hospodářství obce obsahuje návrhy na zlepšení obecního systému nakládání s komunálními odpady, kritéria hodnocení změn podmínek, na jejichž základě byl plán odpadového hospodářství obce zpracován.

Plán odpadového hospodářství obce se zpracovává na dobu nejméně 5 let a musí být změněn při každé zásadní změně podmínek, na jejichž základě byl zpracován, a to nejpozději do 6 měsíců od změny podmínek.

K návrhu plánu odpadového hospodářství obce se veřejnost vyjadřuje v rámci procesu posuzování vlivu na životní prostředí.

Obec s výjimkou hlavního města Prahy je povinna zaslat návrh svého plánu odpadového hospodářství nebo jeho změny před jeho vyhlášením v elektronické podobě příslušnému krajskému úřadu. V případě, že návrh plánu odpadového hospodářství obce neobsahuje náležitosti stanovené zákonem o odpadech nebo není v souladu se závaznou částí plánu odpadového hospodářství kraje a její změnou, příslušný krajský úřad do 3 měsíců ode dne obdržení návrhu plánu odpadového hospodářství obce sdělí obci své připomínky. Obec svůj plán odpadového hospodářství nebo jeho změnu před vyhlášením podle připomínek kraje upraví a v elektronické podobě zašle kraji.

Závaznou část plánu odpadového hospodářství obce a její změnu vyhlásí obec obecně závaznou vyhláškou. Závazná část plánu odpadového hospodářství obce je podkladem pro její činnosti v oblasti odpadového hospodářství a pro zpracovávání územně plánovací dokumentace obce.

Obec každoročně hodnotí indikátory plnění cílů plánu odpadového hospodářství obce a na vyžádání je poskytne orgánu státní správy.

Plán odpadového hospodářství obce a jeho změny obec zveřejní na portálu veřejné správy.

Obce, které k zabezpečení svých povinností při nakládání s komunálním odpadem vytvořily dobrovolný svazek obcí, mohou na základě písemné dohody zpracovat společný plán odpadového hospodářství obce, který nahrazuje jednotlivé plány odpadového hospodářství obce.

12. Výkon veřejné správy a správní delikty

Ústředním orgánem státní správy a orgánem vrchního správního dozoru v oblasti odpadového hospodářství je ministerstvo.

Dalšími orgány veřejné správy, které působí v oblasti odpadového hospodářství, jsou Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Česká inspekce životního prostředí, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Policie české republiky, orgány celní správy České republiky, orgány ochrany veřejného zdraví, krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady a újezdní úřady.

Oproti platné právní úpravě bude systém kontroly a ukládání sankcí upraven tak, aby došlo k jeho zefektivnění a vyvážení. Inspekce jako vrcholový kontrolní orgán bude kontrolovat a sankcionovat pouze případy závažného charakteru a nově již nebude mít kompetenci ukládat sankce za přestupky. Za účelem účinného řešení méně závažných případů budou naopak rozšířeny sankční pravomoci krajských úřadů a obecních úřadů. Obecním úřadům bude nově dána sankční pravomoc v oblasti vedení průběžné evidence a ohlašování produkce a nakládání s odpadem. Obce by tak měly být více motivovány k využívání této kontrolní pravomoci na svém území. K zefektivnění kontroly by mělo dojít i na úrovni krajů, které dosud v plné míře nevyužívaly kontrolní pravomoci právě z důvodu absence navazujících sankčních pravomocí.

Všechny kontrolní orgány budou za porušení povinností stanovených zákonem o odpadech ukládat pokuty a nápravná opatření. Nápravná opatření bude možno ukládat i samostatně, protože jsou mnohdy účinnější a pro ochranu životního prostředí prospěšnější než finanční postih. Uložení sankce bude nově fakultativní.

Nově bude zavedena i možnost ukládat blokové pokuty, a to v některých méně závažných případech porušení právních předpisů, zejména administrativního charakteru, při kterých nedochází k poškození životního prostředí.

D. Zhodnocení souladu navrhovaného řešení s ústavním pořádkem České republiky

Navrhované věcné řešení je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a vychází ze zásad uvedených v Ústavě České republiky a v Listině základních práv a svobod. Jedná se zejména o zásady uplatňování státní moci pouze v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon (čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a ukládání povinností jen na základě zákona a v jeho mezích a při zachování základních práv a svobod (čl. 4 Listiny základních práv a svobod).

Navrhované věcné řešení respektuje práva a svobody zakotvené v Listině základních práv a svobod. V souvislosti s upravovanou problematikou je relevantní zejména právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost obsažené v čl. 26 Listiny základních práv a svobod. Navrhovaná právní úprava bude mít povahu podmínek a omezení pro výkon uvedených hospodářských činností, přičemž bude splňovat ústavní požadavek úpravy na úrovni zákona a vyhovovat též zásadám pro stanovení mezí základních práv a svobod podle čl. 4 Listiny základních práv a svobod.

Navrhované věcné řešení rovněž respektuje práva uvedená v čl. 35 Listiny základních práv a svobod, konkrétně právo na příznivé životní prostředí a právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, a zároveň provádí zásadu, podle které při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

E. Zhodnocení souladu navrhovaného řešení s právními předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie, obecnými právními zásadami práva Evropské unie a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána

Příprava věcného záměru zákona vyplývá ze závazků České republiky jako členského státu Evropské unie. Účelem navrhované úpravy je transponovat do vnitrostátního právního řádu České republiky směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic, směrnicí Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů, směrnicí Rady 86/278/EHS o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství. Se všemi uvedenými směrnicemi je návrh věcného řešení plně v souladu.

Zákonem o odpadech bude zajištěna adaptace na nařízení Rady č. 333/2011/EU, kterým se stanoví kritéria vymezující, kdy určité typy kovového šrotu přestávají být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, nařízení Komise č. 11792/2012/EU, kterým se stanoví kritéria vymezující, kdy skleněné střepy přestávají být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, nařízení Komise č. 715/2013/EU, kterým se stanoví kritéria vymezující, kdy měděný šrot přestává být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 850/2004/ES o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS, nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1013/2006/ES o přepravě odpadů

Navrhovaná úprava umožňuje České republice plnit závazky vyplývající pro ni z Basilejské úmluvy o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování, kterou je Česká republika vázána.

F. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhovaného řešení na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí

Hospodářské a finanční dopady navrhovaného věcného řešení na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, podnikatelské prostředí a životní prostředí jsou podrobně vyhodnoceny v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace, která tvoří část IV tohoto materiálu.

Navrhované věcné řešení nemá žádné negativní sociální dopady včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé a národnostní menšiny.

G. Zhodnocení dopadů navrhované řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhované věcné řešení nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace, včetně rovnosti mužů a žen, ani z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů.